

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 20. toukokuuta 2022
(OR. en)

9333/22

Toimielinten välinen asia:
2022/0902(APP)

AG 53
INST 195
PE 55
JUR 362
FREMP 104

EHDOTUS

Lähettiläs:	Roberta METSOLA, Euroopan parlamentin puheenjohtaja
Saapunut:	19. toukokuuta 2022
Vastaanottaja:	Jean-Yves LE DRIAN, Euroopan unionin neuvoston puheenjohtaja
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON ASETUKSEKSI Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta yleisillä, välittömällä vaaleilla sekä neuvoston päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom ja kyseisen päätöksen liitteenä olevan, Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen kumoamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittua asiaa koskeva Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma ja ehdotus neuvoston asetukseksi.

Liite: P9_TA(2022)0129

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P9_TA(2022)0129

Euroopan parlamentin jäsenten valitseminen yleisillä, välittömillä vaaleilla

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 3. toukokuuta 2022 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta yleisillä, välittömillä vaaleilla sekä neuvoston päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom ja kyseisen päätöksen liitteenä olevan, Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla annetun säädöksen kumoamisesta (2020/2220(INL) – 2022/0902(APP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 9. toukokuuta 1950 annetun julistuksen, jossa ehdotettiin Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (EHTY) luomista ensimmäisenä askeleena kohti Euroopan liittovaltiota,
- ottaa huomioon 20. syyskuuta 1976 tehdyn neuvoston päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan säädöksen edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla, jäljempänä 'vaalisäädös', sellaisena kuin se on muutettuna 25. kesäkuuta 2002 ja 23. syyskuuta 2002 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2002/772/EY, Euratom¹ ja 13. heinäkuuta 2018 annetulla neuvoston päätöksellä (EU, Euratom) 2018/994²,
- ottaa huomioon perussopimukset ja erityisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 2, 3, 9, 10 ja 14 artiklan sekä 17 artiklan 7 kohdan, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 8, 20 ja 22 artiklan, 223 artiklan 1 kohdan ja 225 artiklan sekä kansallisten parlamenttien asemasta Euroopan unionissa tehdyssä pöytäkirjassa N:o 1 olevan 2 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan N:o 7,

¹ EYVL L 283, 21.10.2002, s. 1.

² EUVL L 178, 16.7.2018, s. 1.

- ottaa huomioon 6. joulukuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/109/EY niille unionin kansalaisille, jotka asuvat jäsenvaltiossa, mutta eivät ole sen kansalaisia, Euroopan parlamentin vaaleissa kuuluvaa äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevista yksityiskohtaisista säännöistä¹,
- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Euroopan parlamentin vaalimenettelystä ja erityisesti 15. heinäkuuta 1998 antamansa päätöslauselman Euroopan parlamentin jäsenten vaaleja koskevat yhteiset periaatteet sisältävän vaalimenettelyesityksen laatimisesta², 22. marraskuuta 2012 antamansa päätöslauselman Euroopan parlamentin vaaleista 2014³, 4. heinäkuuta 2013 antamansa päätöslauselman vuoden 2014 Euroopan parlamentin vaalien käytännön järjestelyjen tehostamisesta⁴ ja 11. marraskuuta 2015 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin vaalilain uudistuksesta⁵,
- ottaa huomioon 13. maaliskuuta 2013⁶ ja 7. helmikuuta 2018⁷ antamansa päätöslauselman Euroopan parlamentin kokoonpanosta,
- ottaa huomioon 26. marraskuuta 2020 antamansa päätöslauselman EU-vaaleja koskevasta tilannekatsauksesta⁸,
- ottaa huomioon Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta 22. lokakuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014⁹ ja erityisesti sen 13, 21 ja 31 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja Euroopan komission välisistä suhteista 20. lokakuuta 2010 tehdyn puitesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 7. helmikuuta 2018,
- ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean täysistunnossa 20. maaliskuuta 2019 hyväksytyn tiedonannon vammaisten henkilöiden todellisesta oikeudesta äänestää Euroopan parlamentin vaaleissa¹⁰ sekä 2. joulukuuta 2020 hyväksytyn lisälausunnon

¹ EYVL L 329, 30.12.1993, s. 34.

² EYVL C 292, 21.9.1998, s. 66.

³ EUVL C 419, 16.12.2015, s. 185.

⁴ EUVL C 75, 26.2.2016, s. 109.

⁵ EUVL C 366, 27.10.2017, s. 7.

⁶ EUVL C 36, 29.1.2016, s. 56.

⁷ EUVL C 463, 21.12.2018, s. 83.

⁸ EUVL C 425, 20.10.2021, s. 98.

⁹ EUVL L 317, 4.11.2014, s. 1.

¹⁰ <https://www.eesc.europa.eu/fi/our-work/opinions-information-reports/information-reports/real-right-persons-disabilities-vote-european-parliament-elections-information-report>

tarpeesta taata vammaisille henkilöille todelliset oikeudet äänestää Euroopan parlamentin vaaleissa¹,

- ottaa huomioon EU:n vuonna 2010, ja myöhemmin kaikkien jäsenvaltioiden, ratifioiman vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen ja sen 29 artiklan koskien osallistumista poliittiseen ja julkiseen elämään,
 - ottaa huomioon 3. maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030” (COM(2021)0101),
 - ottaa huomioon 3. joulukuuta 2020 annetun komission tiedonannon Euroopan demokratiatoimintasuunnitelmasta (COM(2020)0790),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, ja erityisesti sen 11, 21, 23 ja 39 artiklan,
 - ottaa huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ja erityisesti sen periaatteen 1,
 - ottaa huomioon kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja erityisesti sen 25 artiklan,
 - ottaa huomioon Parlamenttienvälisen liiton (IPU) toimet sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi ja erityisesti sen sukupuolten tasa-arvon huomioon ottamista parlamenteissa edistävän toimintasuunnitelman,
 - ottaa huomioon vuonna 2021 pidetyn unionin tilaa käsittelevän puheen, jossa Ursula von der Leyen ilmoitti, että vuosi 2022 tulee olemaan nuorten vuosi,
 - ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan nuorten teemavuodesta 2022,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 46 ja 54 artiklan,
 - ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietinnön (A9-0083/2022),
- A. toteaa, että vaalisäädöksellä pohjustettiin edustajien valitsemista Euroopan parlamenttiin ensimmäistä kertaa yleisillä välittömillä vaaleilla ja että tuosta vuodesta alkaen Euroopan parlamentti on jatkuvasti kehottanut uudistamaan EU:n

¹ <https://www.eesc.europa.eu/fi/our-work/opinions-information-reports/opinions/need-guarantee-real-rights-persons-disabilities-vote-european-parliament-elections-additional-opinion>

vaalilainsäädäntöä ja siirtymään kohti aidosti yhdenmukaista eurooppalaista vaalimenettelyä;

- B. toteaa, että Lissabonin sopimuksessa otettiin edistysaskel vahvistamalla Euroopan parlamentin oikeus tehdä ehdotus vaalisäädöksestä sekä omasta kokoonpanostaan;
- C. toteaa, että muita Lissabonin sopimuksessa tehtyjä tärkeitä muutoksia olivat etenkin SEU:n 14 artiklan sanamuoto, jonka mukaan parlamentti koostuu unionin kansalaisten eikä jäsenvaltioiden kansojen edustajista, sekä viittaus parlamentin rooliin valittaessa komission puheenjohtajaa, joka olisi valittava ottaen huomioon Euroopan parlamentin vaalien tulokset;
- D. toteaa, että vuoden 2014 vaalimenettely muodosti ennakkotapauksen parlamentin roolille komission puheenjohtajan valinnassa; toteaa, että tätä menettelyä ei voitu sisällyttää EU:n vaalilainsäädännön yleiseen uudistamiseen, mikä oli yksi niistä poliittisista taustatekijöistä, joiden vuoksi kärkiehdokasperiaatetta ei yllättäen sovellettukaan vuoden 2019 EU-vaalien jälkeen; katsoo, että vaaleissa eniten paikkoja saaneen Euroopan tason poliittisen yhteisön kärkiehdokkaalle olisi annettava tehtäväksi ensin muodostaa eri liitoista enemmistö vastavalitussa parlamentissa ehdokkaan nimittämiseksi komission puheenjohtajaksi; toteaa, että jos liitoista ei saada aikaan enemmistöä, tehtävä olisi annettava seuraavalle kärkiehdokkaalle; toteaa, että parlamentti odottaa Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan kuulevan kyseisiä Euroopan tason poliittisten yhteisöjen ja parlamentin ryhmien johtajia nimitysprosessissa ja katsoo, että kärkiehdokasmenettely voitaisiin virallistaa Euroopan tason poliittisten yhteisöjen välisellä poliittisella sopimuksella sekä parlamentin ja Eurooppa-neuvoston välisellä toimielinten sopimuksella;
- E. ottaa huomioon, että eräät nykyisen EU:n vaalisäädöksen voimassa olevat yhteiset säännökset viitoittavat tietä tarvittaville parannuksille ja että nämä koskevat muun muassa jäsenten valitsemista listojen tai siirtoäänestyksen perusteella suhteellista vaalitapaa noudattaen, mahdollisuutta perustaa vaalipiirejä kansallisella tasolla, viiden prosentin äänikynnyksen asettamista kansallisissa vaalipiireissä parlamentin toimintakyvyn varmistamiseksi ja kieltoa, jonka mukaan Euroopan parlamentin jäsen ei voi olla samanaikaisesti kansallisen parlamentin ja Euroopan parlamentin jäsen;
- F. toteaa, että vaikka Euroopan parlamentin vaalimenettelyjä koskevien yhteisten periaatteiden määrittelyssä on edistytty jonkin verran, EU-vaaleihin sovelletaan edelleen enimmäkseen kansallista lainsäädäntöä, minkä vuoksi tarvitaan lisäparannuksia, jotta voidaan ottaa käyttöön aidosti yhdenmukainen EU-vaalimenettely;
- G. panee merkille, että vuoden 2019 EU-vaaleissa äänestysaktiivisuus oli korkeampi kuin yksissäkään Euroopan parlamentin vaaleissa viimeisten 20 vuoden aikana; toteaa, että äänestysaktiivisuudesta huolimatta jäsenvaltioiden välillä on suuria eroja; toteaa, että äänestysaktiivisuuden lisääntyminen on myönteinen merkki ja osoitus siitä, että unionin kansalaiset ja erityisesti nuorimmat sukupolvet ovat yhä kiinnostuneempia Euroopan yhdentymisen edistämisestä, kuten myös 9. maaliskuuta 2021 julkaistun erityiseurobarometrin tulokset osoittavat; toteaa äänestysprosentin tarkoittavan

kuitenkin, että vaaleissa äänesti vain puolet unionin kansalaisista; toteaa, että lisääntynyt kiinnostus EU-vaaleja kohtaan on merkki siitä, että EU:n kansalaiset vaativat EU:lta nopeita toimia ilmastonmuutoksen, talouden elpymisen, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen suojelemisen ja maahanmuuton sekä sen roolin suhteen, joka EU:lla on kansainvälisissä suhteissa; toteaa, että on toteutettava viestintätoimia, joilla lisätään kansalaisten kiinnostusta EU:ta koskeviin kysymyksiin ja Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden rooliin kyseisessä yhteydessä;

- H. katsoo, että äänestysvilkkauksen kasvusuuntausta voidaan parantaa, jos äänestäjien ja ehdokkaiden välistä yhteyttä ja vastuuvellvollisuutta vahvistetaan ja unionin laajuista ulottuvuutta kehitetään;
- I. ottaa huomioon, että toimiva vaalijärjestelmä herättää luottamusta ja saa kannatusta väestön keskuudessa ja lisää unionin kansalaisten uskoa omiin mahdollisuuksiinsa muuttaa yhteiskuntaa demokraattisesti äänestämällä;
- J. toteaa, että jäsenvaltiot eivät vielä ole hyväksyneet 13. heinäkuuta 2018 annettua neuvoston päätöstä (EU, Euratom) 2018/994 mutta katsoo, että tämä ei saa jarruttaa unionin vaalijärjestelmien tarvittavia muutoksia;
- K. katsoo, että lisääntyvä poliittinen tahto kaikkialla Euroopassa voi tarjota mahdollisuuden ottaa käyttöön osatekijöitä ja säännöksiä, jotka vahvistavat vaalien eurooppalaista ulottuvuutta;
- L. katsoo, että EU:n vaalilainsäädännön uudistamiseen sovellettava lähestymistapa olisi asianmukaista perustaa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden noudattamiseen ja yhteisten vähimmäisvaatimusten käyttöönottoon;
- M. katsoo, että Euroopan parlamentin vaalimenettelyn uudistuksella olisi pyrittävä vahvistamaan EU-vaaleja koskevaa demokraattista ja ylikansallista julkista keskustelua ja ulottuvuutta ja unionin päätöksenteon demokraattista legitimiyyttä, lujittamaan kansalaisuuden käsitettä unionissa, tehostamaan parlamentin toimintaa ja unionin hallintotapaa, lisäämään parlamentin työn legitimiyyttä ja lainsäädännöllisyyttä antamalla sille todellisen aloiteoikeuden, lujittamaan periaatteita yhdenvertaisuudesta ja yhtäläisistä mahdollisuuksista vaaleissa, erityisesti naisten ja miesten välillä, tehostamaan EU-vaalien toimittamista sekä tuomaan parlamentin jäsenet lähemmäksi äänestäjiään ja erityisesti nuorimpia äänestäjiään;
- N. toteaa, että Euroopan tulevaisuuskonferenssin eurooppalaisen kansalaispaneeli 2:n Eurooppalainen demokratia / Eurooppalaiset arvot ja oikeudet, oikeusvaltioperiaate, turvallisuus suosituksessa 16 esitetään, että Euroopan parlamentille hyväksytään vaalilaki, jolla yhdenmukaistetaan vaaleja koskevat ehdot (äänioikeusikäraja, vaalipäivä sekä vaalipiirejä, ehdokkaita, puolueita ja niiden rahoitusta koskevat vaatimukset), että Euroopan kansalaisilla olisi oltava oikeus äänestää eri Euroopan unionin tason puolueita, joista kullakin on ehdokkaita useista jäsenvaltioista, ja että riittävän siirtymäkauden aikana kansalaiset voisivat edelleen äänestää sekä kansallisia että ylikansallisia puolueita;

- O. toteaa, että 22.–23. lokakuuta 2021 järjestetyn Euroopan nuorisotapahtuman (EYE) tuloksena julkaistussa nuorisoidearaportissa ehdotetaan, että käytettäisiin ylikansallisia listoja, jotka käsittäisivät kansallisten ehdokkaiden listan lisäksi toisen listan ehdokkaista kaikista jäsenvaltioista; toteaa, että kyseisessä raportissa kannatetaan myös kärkiehdokasmenettelyn täytäntöönpanoa;
- P. ottaa huomioon, että Euroopan tulevaisuuskonferenssin monikielisen digitaalisen foorumin kolmannessa väliraportissa todetaan; katsoo, että yksi eniten keskustelua herättäneistä ehdotuksista ja suurta kannatusta saaneista ideoista koskee EU:n laajuisten ylikansallisten ehdokaslistojen laatimista;
- Q. toteaa, että PPE-, S&D- ja Renew-ryhmien johtajien 17. tammikuuta 2022 hyväksymässä vaalikauden puolivälin poliittisessa sopimuksessa ”Our priorities for Europeans” kehoitetaan varmistamaan, että seuraavia EU-vaaleja varten on käytössä kärkiehdokasmenettely ja ylikansalliset listat, joita varten varataan riittävä määrä paikkoja;
- R. toteaa, että vähemmistöjen kannalta on otettava huomioon suhteellisuusperiaate ja yhtäläiset mahdollisuudet, sillä ne ovat aliedustettuina Euroopan parlamentissa; toteaa, että Euroopan parlamentin 705 jäsenestä noin 20 ilmoittaa kuuluvansa johonkin vähemmistöön (2,8 prosenttia)¹; toteaa Venetsian komission pitävän merkityksellisenä, että kansallisille vähemmistöille taataan tietty määrä paikkoja, että vähemmistöjä edustaviin puolueisiin sovelletaan matalampia äänikynnyksiä suhteellisessa vaalitavassa ja että vaalipiirit määritetään siten, että vähemmistöjen osallistumista päätöksentekoprosesseihin voidaan tehostaa²;
- S. muistuttaa, että perussopimukseen on jo vuodesta 1957 sisältynyt mahdollisuus kehittää yhdenmukainen menettely yleisiä välittömiä vaaleja varten;
- T. katsoo, että kaikkien unionin kansalaisten oikeutta osallistua yhdenvertaisina demokratian toteuttamiseen unionissa edistäisi, jos Euroopan parlamentin vaalimenettelyä yhdenmukaistettaisiin suuremmassa määrin kaikissa jäsenvaltioissa, mikä vahvistaisi myös Euroopan yhdentymisen poliittista ulottuvuutta;
- U. ottaa huomioon, että Euroopan tason poliittiset puolueet ”myötävaikuttavat eurooppalaisen poliittisen tietoisuuden muodostumiseen”, minkä vuoksi niillä olisi oltava vahvempi rooli Euroopan parlamentin vaalien kampanjoissa, jotta ne voivat parantaa näkyvyyttään ja tuoda esiin sen, miten tietylle kansalliselle puolueelle annettu ääni vaikuttaa vastaavan Euroopan parlamentin poliittisen ryhmän kokoon ja Euroopan komission puheenjohtajan nimittämiseen;

¹ Perustuu Euroopan parlamentin perinteisiä vähemmistöjä, kansallisia yhteisöjä ja kieliä käsittelevältä laajennetulta työryhmältä saatuihin tietoihin.

² Kooste Venetsian komission vaalitapoja ja kansallisia vähemmistöjä koskevista lausunnoista ja selvityksistä, CDL-PI(2019)004, ja erityisesti sen vaalilainsäädäntöä ja kansallisia vähemmistöjä koskevasta selvityksestä, CDL-INF (2000).

- V. toteaa, että valitsijayhdistyksillä tai vaaliyhteisöillä, jotka eivät kuulu johonkin Euroopan tason poliittiseen puolueeseen, tulee olemaan merkittävämpi rooli Euroopan parlamentin vaalien kampanjoissa, jotta kansalaisten osallistumista vaaliprosesseihin voidaan lisätä;
- W. toteaa, että Euroopan parlamentin vaalien ehdokkaiden nimeämismenettelyt vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltioiden ja puolueiden välillä erityisesti avoimuutta, demokratiaa ja sukupuolten tasa-arvoa koskevien vaatimusten suhteen; katsoo kuitenkin, että avoimet, läpinäkyvät, demokraattiset ja sukupuolten tasa-arvoa kunnioittavat ehdokkaiden valintamenettelyt ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan lisätä luottamusta poliittiseen järjestelmään;
- X. ottaa huomioon, että määräpäivä, johon mennessä EU-vaalien ehdokaslista on viimeisteltävä, vaihtelee suuresti jäsenvaltioiden välillä ja on nykyään 17–83 päivää; toteaa, että tämä asettaa ehdokkaat ja äänestäjät eri puolilla unionia epätasa-arvoiseen asemaan sen suhteen, kuinka paljon heillä on aikaa käydä kampanjaa tai pohtia äänestysvalintojaan;
- Y. toteaa, että määräaika vaaliluettelon viimeistelylle ennen EU-vaaleja vaihtelee suuresti jäsenvaltiosta toiseen, mikä saattaa tehdä äänestäjiä koskevien tietojen vaihdosta jäsenvaltioiden kesken (kahteen kertaan äänestämisen välttämiseksi) vaikeaa tai jopa mahdotonta;
- Z. katsoo, että EU:n demokratia ja komission puheenjohtajan valinnan legitiimiys ja puheenjohtajan vastuuvollisuus vahvistuisivat, jos perustettaisiin unionin yhteinen vaalipiiri, jossa kukin poliittinen ryhmittymä nimeäisi listalleen kärkiehdokkaan komission puheenjohtajan tehtävään; katsoo, että näin voitaisiin edistää eurooppalaisen poliittisen toimintaympäristön luomista ja sitä, että Euroopan parlamentin vaalit todella perustuisivat EU-kysymyksiin eivätkä ainoastaan kansallisen edun mukaisiin kysymyksiin;
- AA. toteaa, että 23. helmikuuta 2018 pitämässään epävirallisessa kokouksessa valtion- ja hallitusten johtajat päättivät jatkaa pohdintaa ylikansallisten listojen laatimisesta vuoden 2024 EU-vaaleihin ja asiaa koskevaa teknistä, oikeudellista ja poliittista työtä;
- AB. ottaa huomioon, että kaikki jäsenvaltiot eivät anna kansalaisilleen mahdollisuutta äänestää ulkomailta käsin ja että äänestysoikeuden myöntämisen edellytykset vaihtelevat suuresti niissä jäsenvaltioissa, jotka tämän mahdollisuuden antavat; katsoo, että yhdenvertaisuutta vaaleissa voitaisiin edistää niin, että kaikille unionin ulkopuolella asuville unionin kansalaisille annettaisiin oikeus osallistua vaaleihin; toteaa, että jäsenvaltioiden olisi kuitenkin sovittava hallinnolliset järjestelmänsä paremmin yhteen, jotta voidaan estää kahdessa eri jäsenvaltiossa äänestäminen;
- AC. toteaa, että monet vammaiset henkilöt haluavat äänestää äänestyspaikalla; toteaa, että 12 jäsenvaltiossa kansalliset säännökset eivät salli asuinpaikan perusteella osoitetun äänestyspaikan vaihtamista toiseen, joka olisi vamman luonteen vuoksi paremmin soveltuva; toteaa, että YK:n vammaisyleissopimuksen 29 artiklassa todetaan

nimenomaisesti, että sopimusvaltiot sitoutuvat varmistamaan, että vammaiset henkilöt voivat osallistua tehokkaasti ja täysimääräisesti poliittiseen ja julkiseen elämään yhdenvertaisesti muiden kanssa; katsoo, että on poistettava kaikki esteet vammaisten henkilöiden äänioikeuden käyttämiseltä ja vaalikelpoisuudelta ja etenkin vajaavaltaiseksi julistettujen vammaisten aikuisten kohtaamat oikeudelliset esteet niin, että koko vaalimenettelyn ajan taataan saavutettavuus, myös tarjoamalla käyttöön lisäjärjestelmiä äänioikeuden käyttämiseksi, erityisesti äänestämällä postitse;

- AD. katsoo, että unionin tasolla olisi perustettava jäsenvaltioissa nimettyjen yhteysviranomaisten verkostona toimiva vaaliviranomainen, joka olisi riippumaton elin ja varmistaisi EU:n vaalilainsäädännön asianmukaisen soveltamisen, sillä tämä helpottaisi tiedonsaantia EU-vaaleja koskevista säännöistä, sujuvoittaisi prosessia hallinnoimalla erityisesti EU:n laajuista vaalipiiriä ja korostaisi vaalien eurooppalaista luonnetta;
- AE. katsoo, että mahdollisuus äänestää postitse antaisi useammalle äänioikeutetulle mahdollisuuden äänestää vaaleissa ja voisi tehostaa EU-vaalien järjestämistä ja lisätä äänestäjien kiinnostusta vaaleja kohtaan, edellyttäen, että varmistetaan korkein mahdollinen tietosuojan taso ja äänestyspaikalla äänestäminen säilytetään normina; toteaa, että jäsenvaltiot voivat tarjota käyttöön myös muita välineitä äänestysaktiivisuuden parantamiseksi, kuten valtakirjalla äänestäminen taikka sähköinen tai verkossa äänestäminen, jäsenvaltioille ominaisten kansallisten toimintatapojen mukaisesti; katsoo, että monet digitaalisten vapauksien suojelua ajavat kansalliset elimet ovat ilmaisseet suhtautuvansa varauksella verkossa äänestämiseen; katsoo, että verkossa äänestämiseen liittyy enemmän vaikeuksia, jotka koskevat vaalijärjestelyjen peruseräitä (vaalisalaisuus, äänestyksen henkilökohtainen ja vapaa luonne, vaalijärjestelyjen vilpittömyys, äänestyksen tehokas seuranta ja vaaliviranomaisten jälkikäteen suorittama tarkastus); toteaa, että kyseiset vaikeudet voidaan ratkaista yhteisellä sääntelykehyksellä ja menettelyllä, jolla varmistetaan korkein mahdollinen tietosuojan taso, vaalien eheys, avoimuus, luotettavuus ja vaalisalaisuus;
- AF. toteaa, että Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla 20. syyskuuta 1976 annetun säädöksen 7 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan, että Euroopan parlamentin jäsenen tehtävä on ristiriidassa Euroopan yhteisöjen komission jäsenen tehtävien kanssa;
1. ehdottaa parlamentin vaalimenettelyn uudistamista siten, että pyritään konkreettisesti luomaan eurooppalainen julkinen tila ehdottamalla yhteisiä vähimmäisvaatimuksia ja lainsäädäntömuutoksia ennen vuoden 2024 EU-vaaleja;
 2. pitää olennaisen tärkeänä parantaa parlamentin avoimuutta ja demokraattista vastuuvetämisyyttä vahvistamalla vaalien eurooppalaista ulottuvuutta erityisesti siten, että EU-vaaleista tehdään yhden Euroopan tason vaalit perustamalla unionin laajuinen vaalipiiri, joka korvaa nykyisen tavan järjestää EU-vaalit 27:n erillisten kansallisten vaalien yhdistelmänä;

3. katsoo, että Euroopan tason poliittisten puolueiden, valitsijayhdistysten ja muiden Euroopan tason vaaliyhteisöjen olisi omaksuttava keskeisempi rooli EU-vaaleissa ja parannettava näkyvyyttään äänestäjien keskuudessa ja että niille olisi annettava asianmukaista tukea ja rahoitusta, jonka turvin ne voivat suorittaa tehtävänsä;
4. muistuttaa, että erilaiset vaalikulttuurit ovat tuottaneet tulokseksi monia erilaisia vaalijärjestelmiä ja eri puolilla unionia vaihtelevasti määritellyn äänioikeuden; katsoo, että EU:n vaalilainsäädännön yhteiset demokraattiset vähimmäisvaatimukset voivat edistää aitoa julkista keskustelua EU:n tasolla ja varmistaa unionin kansalaisten yhdenvertaisuuden muun muassa eri oikeuksien ja mahdollisuuksien suhteen, joita ovat esimerkiksi oikeus äänestää, oikeus rekisteröidä puolue, valitsijayhdistys tai muita vaaliyhteisöjä ja asettua ehdolle vaaleissa, mahdollisuus äänestää, mahdollisuus asettaa ehdokkaita sukupuolten tasa-arvo huomioon ottaen ja äänestämisen esteettömyys kaikille kansalaisille, erityisesti vammaisille henkilöille, sekä vaalipäivän tapahtumien suhteen;
5. kehottaa luomaan yhteisen kehyksen, johon sisältyy vertailuarvoja ja vähimmäisvaatimuksia vaalimääräyksille koko unionissa, ja ehdottaa, että keskitytään tehokkaaseen koordinointiin kansallisten toimenpiteiden kanssa ehdotusten ydinsisällön täytäntöönpanemiseksi;
6. kehottaa EU:n toimielimiä ottamaan huomioon painopisteet, jotka unionin kansalaiset määrittelevät Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin yhteydessä;
7. toteaa, että komissio toimii välittäjänä Euroopan parlamentin ja neuvoston välisissä EU:n vaalilainsäädännön uudistamista koskevissa neuvotteluissa; pitää olennaisen tärkeänä käydä rakentavaa vuoropuhelua komission kanssa muun muassa sen varmistamiseksi, että voidaan arvioida vuonna 2019 perustetun Euroopan tason vaaliyhteistyöverkoston tuloksia ja toimia niiden pohjalta;
8. korostaa yhtäältä vaalisäädöksen tarkistamiseksi ehdotettujen toimenpiteiden ja toisaalta Euroopan parlamentin työjärjestyksen, asetuksen (EU, Euratom) No 1141/2014 ja komission joulukuussa 2020 antaman Euroopan demokratiatoimintasuunnitelman välisiä yhteyksiä muun muassa seuraavien tekijöiden osalta:
 - tapa, jolla vaaleja säännellään, toisin sanoen vain tietyllä lainkäyttöalueella sovellettavilla säännöillä tai säännöillä, joita ei kenties ole muotoiltu rajaton verkkoympäristö huomioon ottaen,
 - jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten välinen yhteistyö, jota täytyy vahvistaa,
 - poliittisen mainonnan ja viestinnän avoimuus, jotka olisi myös otettava huomioon vaalilainsäädännön säännöksissä;
9. pitää sukupuolten tasa-arvoa keskeisenä osatekijänä vaalien edustuksellisuuden parantamisessa; pitää myönteisenä sukupuolten tasa-arvotilanteen yleistä parantumista

viime vaaleissa mutta painottaa kuitenkin, että jäsenvaltioiden välillä on merkittäviä eroja ja että joissakin valtioissa parlamenttiin ei valittu yhtään naista; kehottaa toteuttamaan toimenpiteitä, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasavertaiset mahdollisuudet tulla valituiksi loukkaamatta muunsukupuolisten henkilöiden oikeuksia käyttämällä listoja, joissa sukupuolten edustajat vuorottelevat, tai kiintiöitä;

10. pitää valitettavana, että useimmat kansalliset ja kielelliset vähemmistöt eivät yleensä ole edustettuina Euroopan parlamentissa; huomauttaa tässä yhteydessä, että äänikynnykset ovat merkittävä este puolueille, jotka edustavat vähemmistöyhteisöjä koko maan kattavissa vaalipiireissä tai suurissa, tiheästi asutuissa vaalipiireissä; katsoo näin ollen, että EU:n vaalilainsäädännön olisi mahdollistettava poikkeus kansallisesti säädettyistä äänikynnyksistä sellaisten yhteisöjen tapauksessa, jotka edustavat tunnustettuja kansallisia ja kielellisiä vähemmistöjä;
11. pitää olennaisen tärkeänä, että sekä Euroopan tason että kansalliset poliittiset puolueet, valitsijayhdistykset ja muut Euroopan tason vaaliyhteisöt ottavat käyttöön demokraattiset, tietoon perustuvat ja avoimet menettelyt asettaessaan ehdokkaita Euroopan parlamenttiin, kärkiehdokas mukaan lukien, ja varmistavat puolueen jäseninä olevien yksittäisten kansalaisten suoran osallistumisen muun muassa edustajien valintaan; katsoo, että tällainen demokraattinen valinta edellyttää riittävää tietoa tehtävään pyrkivien ehdokkaiden kyvyistä ja saavutuksista;
12. katsoo, että kaikkien eurooppalaisten äänestäjien olisi voitava äänestää parhaana pitämänsä ehdokasta komission puheenjohtajaksi ja että kärkiehdokkaiden olisi voitava asettua ehdolle kaikissa jäsenvaltioissa unionin laajuisilla listoilla, joiden ehdokkaat ovat Euroopan tason poliittisen puolueen, Euroopan tason valitsijayhdistyksen tai muun Euroopan tason vaaliyhteisön nimeämiä ja joilla on yhteinen vaaliohjelma;
13. kehottaa Euroopan tason poliittisia puolueita, Euroopan tason valitsijayhdistyksiä ja Euroopan tason vaaliyhteisöjä nimeämään ehdokkaansa komission puheenjohtajan tehtävään vähintään 12 viikkoa ennen vaalipäivää; katsoo, että olisi varmistettava sitovat demokraattiset menettelyt ja valintamenettelyn avoimuus; odottaa, että ehdokkaat asetetaan unionin laajuisen vaalipiirin ehdokaslistan ensimmäiselle sijalle;
14. kehottaa lisäämään Euroopan tason poliittisten puolueiden, Euroopan tason valitsijayhdistysten ja muiden Euroopan tason vaaliyhteisöjen näkyvyyttä mediakampanjoilla sekä äänestyslipuissa ja kaikessa vaalimateriaalissa; toteaa, että kansallisten puolueiden ja valitsijayhdistysten olisi soveltuvin osin ilmoitettava vaalikampanjan aikana, mihin Euroopan tason poliittiseen puolueeseen tai muuhun Euroopan tason vaaliyhteisöön ne kuuluvat ja kuka niiden kärkiehdokas on;
15. huomauttaa, että kansalaisten kiinnostusta EU-vaaleihin voitaisiin lisätä Euroopan tason koordinoitulla mediastrategialla, jolla varmistetaan vaalien medianäkyvyys ja seuranta;
16. odottaa, että Euroopan tason poliittisten puolueiden ja parlamentin ryhmien johtajat sopivat Eurooppa-neuvostolle annettavasta yhteisestä ilmoituksesta, joka perustuu EU-vaalien tuloksiin ja enemmistöön vastavalitussa parlamentissa ja koskee ehdokkaan

nimittämistä komission puheenjohtajaksi; odottaa Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan kuuluvan nimitysprosessia varten mainittuja Euroopan tason poliittisten yhteisöjen ja parlamentin ryhmien johtajia; katsoo, että kärkiehdokasmenettely voitaisiin virallistaa Euroopan tason poliittisten yhteisöjen välisellä poliittisella sopimuksella sekä parlamentin ja Eurooppa-neuvoston välisellä toimielinten sopimuksella;

17. ehdottaa, että vakiinnutetaan käytäntö, jonka mukaan kiinnostuneet parlamentin ryhmät tekevät ”vaalikausisopimuksen”, jotta varmistetaan poliittisen linjan pitävyys EU-vaalien jälkeen ja turvataan enemmistö parlamentissa ennen komission nimittämistä;
18. katsoo, että sellaisen unionin laajuisen vaalipiirin perustaminen, josta valitaan 28 Euroopan parlamentin jäsentä ilman, että tällä on vaikutusta kustakin jäsenvaltiosta parlamenttiin valittavien edustajien määrään, ja jossa listojen kärjessä on kunkin poliittisen ryhmittymän ehdokas komission puheenjohtajaksi, tarjoaa tilaisuuden vahvistaa EU-vaalien demokraattista ja ylikansallista ulottuvuutta; katsoo, että unionin laajuisen vaalipiirin perustamista koskeva tavoite voidaan saavuttaa, jos varmistetaan sukupuolten välinen tasapaino ja maantieteellisesti tasainen edustus niin, että pienemmät jäsenvaltiot eivät joudu suurempia jäsenvaltioita epäedullisempaan asemaan; ehdottaa tätä varten eri maantieteellisten alueiden pakollista edustusta unionin laajuisen vaalipiirin ehdokaslistoilla ja kannustaa Euroopan tason poliittisia puolueita, Euroopan tason valitsijayhdistyksiä ja muita Euroopan tason vaaliyhteisöjä nimeämään ehdokkaita unionin laajuisille listoille kaikista jäsenvaltioista;
19. painottaa, että unionin laajuisen vaalipiirin perustaminen ja jäsenten valitseminen ylikansallisilta listoilta on perussopimusten ja erityisesti SEU 14 artiklan 2 kohdan mukaista; katsoo, että EU:n yhdenmukaisen vaalilainsäädännön ja unionin laajuisten listojen sekä kärkiehdokkaita koskevan sitovan järjestelmän tukemiseen on yhä enemmän poliittista tahtoa;
20. katsoo, että unionin laajuiset listat ovat keino lisätä edustuksellisuutta ja luoda vaikuttavia Euroopan tason poliittisia puolueita ja valitsijayhdistyksiä;
21. ehdottaa, että otetaan käyttöön yhteisiä säännöksiä, joilla säännellään kaikkien niiden yhteisöjen EU-vaalikampanjamenoja, jotka on hyväksytty esittämään lista Euroopan parlamentin jäsen ehdokkaista unionin laajuisessa vaalipiirissä; kehottaa varmistamaan tältä osin tiiviin koordinoinnin asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 tulevan tarkistamisen kanssa;
22. katsoo, että Euroopan tason poliittisten puolueiden ja muiden Euroopan tason vaaliyhteisöjen EU:n yleisestä talousarviosta tai muista lähteistä saamaa rahoitusta voidaan käyttää rahoittamaan kampanjoita, joita Euroopan tason vaaliyhteisöt toteuttavat sellaisten unionin laajuisessa vaalipiirissä järjestettävien Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä, joihin ne tai niiden jäsenet osallistuvat; katsoo, että vaalikulujen rahoittamista ja rajoittamista kansallisissa vaalipiireissä on hallinnoitava kussakin jäsenvaltiossa kansallisten säännösten mukaisesti;

23. muistuttaa, että vaalikelpoisuuden alaikäraja vaihtelee 27 jäsenvaltiossa 18 vuodesta 25 vuoteen ja äänioikeuden alaikäraja vaihtelee 16 vuodesta 18 vuoteen; kehottaa ottamaan käyttöön yhden yhtäläisen äänioikeus- ja vaalikelpoisuusiän kaikissa jäsenvaltioissa ja suosittaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön äänioikeuden alaikärajaksi 16 vuotta, sanotun kuitenkin rajoittamatta voimassa olevia perustuslakiin perustuvia määräyksiä, joiden mukaan äänioikeuden alaikäraja on joko 18 tai 17 vuotta; katsoo, että antamalla 16-vuotiaille äänioikeuden otettaisiin huomioon ne oikeudet ja velvollisuudet, joita eurooppalaisilla nuorilla jo on joissakin jäsenvaltioissa;
24. ehdottaa, että otetaan käyttöön mahdollisuus nimetä sijainen Euroopan parlamentin jäsenelle, joka on äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla tai pitkällä sairauslomalla;
25. katsoo, että vaaliprosessin avoimuus ja luotettavien tietojen saatavuus ovat olennaisia osatekijöitä, jotta voidaan lisätä eurooppalaista poliittista tietoisuutta ja varmistaa riittävän korkea äänestysaktiivisuus, jotta sitä voidaan pitää valitsijakunnan antamana mandaattina; korostaa, että kansalaisille olisi tiedotettava hyvissä ajoin – 12 viikkoa ennen vaaleja – EU-vaaliehdokkaista ja kansallisten poliittisten puolueiden tai valitsijayhdistysten kuulumisesta Euroopan tason poliittiseen puolueeseen tai Euroopan tason valitsijayhdistykseen;
26. ehdottaa, että toteutetaan toimenpiteitä ja otetaan käyttöön takeita, joilla estetään ulkomainen sekaantuminen demokraattisiin prosesseihin;
27. huomauttaa, että määräaika, johon mennessä vaaliluettelo on viimeisteltävä ennen EU-vaaleja, vaihtelee suuresti jäsenvaltiosta toiseen; ehdottaa, että otetaan käyttöön Euroopan tason vaaliluettelo ja yhteiset periaatteet, joiden mukaan kansallinen vaaliluettelo on vahvistettava ja viimeisteltävä viimeistään 14 viikkoa ennen vaalipäivää, jotta äänestäjiä koskevat tiedot olisivat täsmällisempiä ja niiden vaihtaminen jäsenvaltioiden kesken olisi helpompaa ja jotta olisi helpompi estää kahteen kertaan äänestäminen ja varmistaa, että toistamiseen äänestäminen – olipa kyse hallinnollisesta virheestä tai vaalilainsäädännön rikkomisesta – johtaa tehokkaisiin, oikeasuhteisiin ja varoittaviin seuraamuksiin kansallisella tasolla sekä jäsenvaltioiden toteuttamiin korjaaviin toimenpiteisiin;
28. esittää, että perustetaan Euroopan vaaliviranomainen, jonka tehtävänä on koordinoida EU-vaaleja koskevia tietoja, seurata EU:n vaalilainsäädännön yhteisten periaatteiden täytäntöönpanoa ja ratkaista niitä koskevia kiistoja, hallinnoida Euroopan tason vaaliluetteloja, julistaa vaalitulokset ja valvoa tietojen vaihtoa unionin kansalaisten äänestämisestä kotimaansa ulkopuolella; katsoo, että tällainen elin voisi helpottaa tehokasta tiedonvaihtoa ja erityisesti parhaiden käytäntöjen vaihtoa kansallisten elinten välillä; ehdottaa, että Euroopan vaaliviranomaisen keskeisenä tehtävänä olisi hallinnoida unionin laajuisen vaalipiirin ehdokaslistojen rekisteriä; kehottaa budjettivallan käyttäjää varmistamaan, että Euroopan vaaliviranomaiselle myönnetään tehtäviensä hoitamisessa tarvittavat riittävät resurssit;
29. ehdottaa, että olisi määriteltävä yhteiset vähimmäisvaatimukset ehdokaslistojen vahvistamista koskevien yhtenäisten vaatimusten ottamiseksi käyttöön;

30. pitää välttämättömänä helpottaa äänestämistä EU-vaaleissa ja taata, että kaikki äänioikeutetut – myös kotimaansa ulkopuolella asuvat unionin kansalaiset, ilman vakinaista asuinpaikkaa olevat henkilöt, suljetuissa asuinyksiköissä asuvat, asunnottomat ja vankeudessa olevat – voivat käyttää tätä oikeutta; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan tietojensaannin ja mahdollisuuden äänestää tasavertaisesti kaikille kansalaisille, mukaan lukien vammaisille henkilöille, esimerkiksi sallimalla mukautettujen tilojen vuokraamisen, jos julkisia tiloja ei ole mukautettu;
31. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan vammaisia kansalaisia varten käyttöön esteettömyyden takaavia toimenpiteitä koskien muun muassa ja tarvittaessa äänestystä koskevien tietojen saamista ja rekisteröintiä, äänestyspaikkoja, äänestyskoppeja ja -laitteita ja äänestyslippuja; suosittaa ottamaan käyttöön vammaisten kansalaisten äänestämistä helpottavia asianmukaisia kansallisiin vaalijärjestelmiin sovitettuja järjestelyjä, kuten äänestyspaikan valinnan mahdollisuus, keskeisillä paikoilla sijaitsevat suljetut äänestyspaikat sekä avustavien teknologioiden, muotojen ja tekniikoiden, kuten pistekirjoituksen, isokirjaintekstin, audiopohjaisten tietojen, kosketeltavien kuvien, selkokielisten tekstien ja viittomakielen käyttö; kehottaa jäsenvaltioita tarvittaessa ja pyydettyäessä sallimaan vammaisille henkilöille äänestykseen avustajaksi heidän itse valitsemansa henkilön;
32. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön yhteiset vaatimukset, joiden mukaan kaikille kolmannessa maassa asuville tai työskenteleville unionin kansalaisille voidaan myöntää oikeus äänestää Euroopan parlamentin vaaleissa;
33. pitää tarpeellisena ottaa käyttöön postiäänestys niitä äänestäjiä varten, jotka eivät pääse äänestyspaikalle vaalipäivänä, ja katsoo, että näin voitaisiin tehostaa EU-vaalien toimittamista ja lisätä niiden kiinnostavuutta äänestäjille erityisissä tai poikkeuksellisissa olosuhteissa; kehottaa jäsenvaltioita harkitsemaan mahdollisuutta ottaa käyttöön täydentäviä välineitä, kuten ennakkoon äänestäminen, valtakirjalla äänestäminen, sähköinen äänestys ja verkkoäänestys, jäsenvaltioille ominaisten kansallisten toimintatapojen mukaisesti ottaen huomioon Euroopan neuvoston näillä aloilla antamat suositukset ja soveltaen asianmukaisia takeita, jotta voidaan varmistaa vaalien luotettavuus, eheys ja vaalisalaisuus, esteettömyys vammaisille henkilöille, sähköisten järjestelmien ja verkkojärjestelmien suunnittelun ja käyttöönoton avoimuus, mahdollisuus laskea äänet uudelleen käsin tai sähköisesti vaalisalaisuutta vaarantamatta ja henkilötietojen suojeleminen unionin lainsäädännön mukaisesti;
34. katsoo, että saman vaalipäivän käyttöönotto kaikkialla Euroopassa tekisi vaaleista yhtenäisemmät ja yleiseurooppalaiset, ja ehdottaa siksi, että toukokuun 9. päivä nimettäisiin EU-vaalien äänestyspäiväksi riippumatta siitä, mille viikonpäivälle se osuu, ja että kyseisestä päivästä voitaisiin tehdä yleinen vapaapäivä; pitää tärkeänä, että ensimmäiset viralliset arviot vaalituloksista ilmoitetaan samanaikaisesti kaikissa jäsenvaltioissa vaalipäivän iltana klo 21.00 Keski-Euroopan aikaa;
35. pitää tärkeänä varmistaa, että jokaisen vaalin jälkeen laaditaan täytäntöönpanokertomus, jotta voidaan arvioida EU-vaalien toimivuutta ja ehdottaa tarvittaessa parannuksia;

36. ehdottaa perussopimusten uudistamista siten, että Euroopan komission jäsenen tehtävä ei olisi ristiriidassa Euroopan parlamentin jäsenen tehtävän kanssa parlamentin järjestäytymisen ja komission jäsenten valinnan välisenä aikana;
37. kehottaa uudistamaan perussopimukset ja erityisesti SEUT 223 artiklan, joka koskee säännöksiä, joita tarvitaan Euroopan parlamentin jäsenten yleisten ja välittömien vaalien toimittamiseksi, soveltaen yksimielisyyden ja kansallisten ratifiointien sijaan määräenemmistöllä tehtäviä neuvoston päätöksiä;
38. hyväksyy liitteenä olevan ehdotuksen ja välittää sen neuvostolle;
39. kehottaa puhemiestä välittämään tämän lainsäädäntöpäätöslauselman sekä liitteenä olevan ehdotuksen Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden parlamenteille ja hallituksille.

LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAN LIITE

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta yleisillä välittömillä vaaleilla, neuvoston päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom ja kyseisen päätöksen liitteenä olevan, Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla annetun säädöksen kumoamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 223 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän,

noudattaa erityistä lainsäätämisyksiköstä,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Säädös edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla¹, jäljempänä 'vaalisäädös', joka on liitteenä neuvoston päätöksessä 76/787/EHTY, ETY, Euratom², tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1978, ja sitä muutettiin neuvoston päätöksellä 2002/772/EY, Euratom³ ja neuvoston päätöksellä (EU, Euratom) 2018/994⁴.

¹ EYVL L 278, 8.10.1976, s. 5.

² Neuvoston päätös 76/787/EHTY, ETY, Euratom, tehty 20 päivänä syyskuuta 1976 (EYVL L 278, 8.10.1976, s. 1).

³ Neuvoston päätös 2002/772/EY, Euratom, tehty 25 päivänä kesäkuuta ja 23 päivänä syyskuuta 2002, päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta (EYVL L 283, 21.10.2002, s. 1).

⁴ Neuvoston päätös (EU, Euratom) 2018/994, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2018, 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun neuvoston päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta (EUVL L 178, 16.7.2018, s. 1), ei voimassa.

- (2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 223 artiklan 1 kohdan mukaan neuvosto vahvistaa Euroopan parlamentin ehdotuksesta yksimielisesti erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ja Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan tarvittavat säännökset Euroopan parlamentin jäsenten yleisten ja välittömien vaalien toimittamiseksi.
- (3) SEUT:n 8 artiklassa vahvistetaan sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen periaate, jonka mukaan unionin olisi pyrittävä kaikissa toimissaan poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa.
- (4) Lissabonin sopimuksessa Euroopan parlamentille annettiin aloiteoikeus sen jäsenten valintaa koskevien säännösten suhteen, minkä lisäksi siinä muutettiin Euroopan parlamentin jäsenten edustajantoimen luonnetta siten, että he ovat nyt unionin kansalaisten suoria edustajia. Nämä ovat perustavanlaatuisia muutoksia, jotka olisi otettava huomioon nykyaikaisessa EU:n vaalilainsäädännössä lisäämällä siihen uusia osatekijöitä, joilla pyritään vahvistamaan demokraattista legitimiyyttä ja ilmentämään tarkemmin Euroopan parlamentin tehtävien ja toimivallan laajuutta.
- (5) Vaalisäädöksen säännöksistä huolimatta Euroopan parlamentin vaalit järjestetään suurelta osin noudattaen kansallisia sääntöjä, jotka vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltiosta toiseen, minkä tuloksena myös vaalijärjestelmiä on monenlaisia. Euroopan parlamentin vaalit toimitetaan eri päivinä ja niissä äänestetään kansallisia puolueita ja näiden kansallisia ehdokkaita kansallisine ohjelmineen. Erilaisten vaalijärjestelmien lähentäminen hyväksymällä yhtenäisempi EU:n vaalilainsäädäntö, joka perustuu selkeisiin yhteisiin periaatteisiin ja sääntöihin, varmistaisi kaikkien unionin kansalaisten yhdenvertaisuuden äänestäjinä ja vahvistaisi eurooppalaista julkista tilaa.
- (6) Äänikynnykset ovat monissa jäsenvaltioissa osa poliittista järjestelmää ja edistävät osaltaan hallituksen ja opposition vakaan dynamiikan luomista parlamenteissa. Oikeudenmukaisen poliittisen kilpailun varmistamiseksi äänikynnykset eivät saisi olla viittä prosenttia suurempia.
- (7) Äänikynnykset eivät saisi vaikuttaa tunnustettujen kansallisten ja kielellisten vähemmistöjen mahdollisuuksiin osallistua unionin poliittiseen elämään ja tulla edustetuiksi Euroopan parlamentissa. Tunnustetuille kansallisille tai kielellisille vähemmistöille olisi voitava myöntää poikkeus kansallisesti vahvistetuista äänikynnyksistä. Poikkeuksia kansallisista äänikynnyksistä olisi sovellettava myös sellaisiin poliittisiin puolueisiin ja valitsijayhdistyksiin, jotka osallistuvat Euroopan parlamentin vaaleihin neljäosassa jäsenvaltioita ja sisällyttävät äänestyslippuihinsa niiden Euroopan tason yhteisöjen nimet ja logot, joihin ne kuuluvat.
- (8) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 17 artiklan 7 kohdan mukaan Eurooppa-neuvosto esittää ehdokasta komission puheenjohtajaksi ottaen huomioon EU-vaalit, minkä jälkeen Euroopan parlamentti valitsee puheenjohtajan. Jotta tämä oikeus toteutuisi arvoisella tavalla, eurooppalaista julkista tilaa olisi kehitettävä siten, että kaikki eurooppalaiset äänestäjät voivat ilmoittaa, ketä he pitävät parhaimpana ehdokkaana komission puheenjohtajaksi. Jotta tämä olisi mahdollista, Euroopan tason poliittisten puolueiden, Euroopan tason valitsijayhdistysten tai muiden Euroopan tason

vaaliyhteisöjen nimeämien kärkiehdokkaiden on voitava ajaa yhteistä vaaliohjelmaa kaikissa jäsenvaltioissa. Jotta voitaisiin varmistaa enemmistö parlamentissa ennen komission nimittämistä, kiinnostuneiden parlamentin ryhmien olisi vakiinnutettava käytäntö ”vaalikausisopimusten” tekemisestä, jotta varmistetaan poliittisen linjan pitävyys EU-vaalien jälkeen. Vaaleissa eniten paikkoja saaneen Euroopan tason poliittisen yhteisön kärkiehdokkaalle olisi annettava tehtäväksi ensin muodostaa eri liitoista enemmistö vastavalitusssa parlamentissa ehdokkaan nimittämiseksi komission puheenjohtajaksi. Tämä olisi tehtävä prosessissa, joka olisi virallistettava Euroopan tason poliittisten yhteisöjen välisellä poliittisella sopimuksella. Jos liitoista ei saada aikaan enemmistöä, tehtävä olisi annettava seuraavalle kärkiehdokkaalle. Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan olisi kuultava kyseisiä Euroopan tason poliittisten yhteisöjen ja parlamentin ryhmien johtajia nimitysprosessissa. Kärkiehdokasmenettely voitaisiin virallistaa Euroopan tason poliittisten yhteisöjen välisellä poliittisella sopimuksella sekä parlamentin ja Eurooppa-neuvoston välisellä toimielinten sopimuksella.

- (9) EU-vaalien demokraattisen ja yleiseurooppalaisen ulottuvuuden vahvistamiseksi olisi myös perustettava kansallisten vaalipiirien lisäksi unionin laajuinen vaalipiiri, jossa ehdokaslistojen kärjessä on kunkin poliittisen ryhmittymän ehdokas komission puheenjohtajaksi. Unionin laajuisesta vaalipiiristä olisi annettava selkeät ja yksityiskohtaiset säännöt, joilla varmistetaan, että ehdokaslista noudattaa sukupuolten tasa-arvon periaatteita, on maantieteellisesti oikeasuhteinen ja edustava ja erityisesti, että pienten ja keskikokoisten jäsenvaltioiden edut otetaan kaikilta osin huomioon.
- (10) Euroopan tason poliittisilla puolueilla, Euroopan tason valitsijayhdistyksillä ja muilla Euroopan tason vaaliyhteisöillä on keskeinen rooli aidosti eurooppalaisen poliittisen keskustelun edistämässä. SEU 10 artiklan 4 kohdan mukaan ”Euroopan tason poliittiset puolueet myötävaikuttavat eurooppalaisen poliittisen tietoisuuden muodostumiseen ja unionin kansalaisten tahdon ilmaisemiseen”. Euroopan tason poliittisten puolueiden, Euroopan tason valitsijayhdistysten ja muiden Euroopan tason vaaliyhteisöjen olisi siksi omaksuttava keskeisempi rooli EU-vaaliprosessissa. Niille olisi tämän vuoksi annettava mahdollisuus osallistua täysipainoisesti EU-vaalien kampanjoihin ja esittää unionin laajuisia listoja, jotta äänestäjät oppisivat tuntemaan ne ja jotta ne tulisivat äänestäjille näkyvimmiksi niin äänestyslippujen kuin kampanja-aineiston ja julkaisujen välityksellä.
- (11) Ehdokkaiden valintaa ja ehdokashakemusten tekemistä koskevien edellytysten olisi oltava kohtuullisia, oikeudenmukaisia, demokraattisia ja oikeasuhteisia, ja niiden olisi noudatettava Euroopan neuvoston Demokratiaa oikeusteitse -komission (Venetsian komissio) hyvän vaalitavan säännöstöä. Euroopan demokratiatoimintasuunnitelmassa¹ komissio on sitoutunut edistämään mahdollisuutta demokraattiseen osallistumiseen, mihin sisältyy osallistavuus ja yhdenvertaisuus demokraattisessa osallistumisessa sekä sukupuolten tasapuolinen edustus politiikassa ja päätöksenteossa. Komissio totesi sukupuolten tasa-arvostrategiassaan 2020–2025², että ”yhdenvertaiset

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Euroopan demokratiatoimintasuunnitelmasta (COM(2020)0790).

² Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025” (COM(2020)0152).

osallistumismahdollisuudet ovat olennaisen tärkeitä edustuksellisen demokratian kaikilla tasoilla”. Sukupuolten tasa-arvo sekä demokraattiset ja avoimet menettelyt ja tietoon perustuvat päätökset ehdokkaiden ja myös kärkiehdokkaan asettamiseksi Euroopan parlamentin vaaleihin ovat keskeisiä tekijöitä, jotta voidaan varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille Euroopan tason vaaliyhteisöille ja vahvistaa edustuksellisuutta ja demokratiaa. Yhdenvertaisuuden vuoksi näitä periaatteita olisi sovellettava kaikkiin Euroopan parlamentin vaalien ehdokaslistoihin kansallisissa vaalipiireissä ja unionin laajuudessa vaalipiirissä.

- (12) Vaaliprosessin avoimuus sekä äänestäjiä ja ehdokkaita koskevien luotettavien tietojen oikea-aikainen saatavuus ovat tärkeitä, jotta voidaan varmistaa vaaliprosessin luotettavuus, lisätä eurooppalaista poliittista tietoisuutta ja varmistaa korkea äänestysaktiivisuus. On tärkeää helpottaa äänestäjiä koskevien tietojen vaihtoa jäsenvaltioiden kesken, jotta vältetään kahteen kertaan äänestäminen. Kansalaisille olisi lisäksi tiedotettava hyvissä ajoin ennen vaaleja Euroopan parlamentin vaaleissa ehdolle asettuneista ehdokkaista ja kansallisten poliittisten puolueiden mahdollisesta kuulumisesta Euroopan tason poliittiseen puolueeseen. Sen vuoksi olisi vahvistettava Euroopan tason vaaliluettelo ja sitovat määräajat vaaliluettelon vahvistamiseksi Euroopan ja kansallisella tasolla sekä ehdokaslistojen vahvistamiseksi.
- (13) Euroopan vaaliviranomainen, joka hoitaa tehtäviään riippumattomana ja jonka jäsenillä on tarvittava asiantuntemus ja kokemus, on olennaisen tärkeä unionin laajuuden vaalipiirin hallinnoimiseksi. Euroopan vaaliviranomaisen keskeisiin tehtäviin olisi sisällyttävä tämän asetuksen täytäntöönpanon seuranta ja EU:n vaalilainsäädännön yhteisiin normeihin liittyvien kiistojen ratkaiseminen, Euroopan tason vaaliluettelon hallinnointi, vaalitulosten julkistaminen ja tehokkaan tietojenvaihdon ja parhaiden käytäntöjen vaihdon varmistaminen kansallisten elinten välillä.
- (14) Unionin laajuudessa vaalipiirissä toteutettavalle vaalikampanjalle olisi myönnettävä riittävästi rahoitusta sen varmistamiseksi, että Euroopan tason vaaliyhteisöillä on riittävästi varoja sanomansa ja poliittisten ohjelmiansa välittämiseksi unionin kansalaisille.
- (15) Jotta äänestäjiä kannustettaisiin osallistumaan Euroopan parlamentin vaaleihin, jäsenvaltioiden olisi mahdollistettava äänestäminen postitse ja ne voisivat myös sallia ennakkoon tai valtakirjalla äänestämisen. Neuvoston asiaa koskevat suositukset huomioon ottaen ja tekniikan kehityksen tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi kaikilta osin jäsenvaltiot voisivat myös sallia sähköisen ja verkossa äänestämisen edellyttäen, että ne varmistavat sähköisten ja verkkojärjestelmien saavutettavuuden, tulosten luotettavuuden ja uudelleenlaskentamahdollisuuden, vaalisalaisuuden, henkilötietojen suojan sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisesti, täydellisen avoimuuden sähköisten ja verkkojärjestelmien suunnittelussa ja käyttöönotossa ja saavutettavuuden vammaisille henkilöille ja kaikille kansalaisille.
- (16) Unionin kansalaisilla on oikeus osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa erityisesti äänestämällä tai asettumalla ehdokkaaksi Euroopan parlamentin vaaleissa. Äänestysoikeus ja vaalikelpoisuus sekä tiedonsaanti ja äänestysmahdollisuus olisi myös taattava tasapuolisesti kaikille kansalaisille, vammaiset henkilöt mukaan lukien. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta kaikki unionin kansalaiset voivat käyttää äänioikeuttaan Euroopan parlamentin vaaleissa, mukaan

lukien henkilöt, jotka asuvat tai työskentelevät unionin ulkopuolisissa maissa, joilla ei ole pysyvää asuinpaikkaa, jotka ovat asunnottomia tai jotka suorittavat vankeusrangaistusta unionissa, ja henkilöt, jotka asuvat suljetuissa asuinyksiköissä, kuten sairaaloissa, psykiatrisissa laitoksissa ja muissa terveydenhuoltolaitoksissa, vanhainkodeissa ja hoitokodeissa tai vammaisten henkilöiden asuinyksiköissä. Jäsenvaltioiden olisi erityisesti otettava käyttöön asianmukaisia toimenpiteitä, jotta suljetuissa asuinyksiköissä asuvat voivat käyttää äänioikeuttaan. Vammaisten henkilöiden erityistarpeet olisi otettava huomioon varmistettaessa tiedonsaanti sekä äänestysmateriaalissa ja äänestysjärjestelyissä.

- (17) Äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden alaikäraja vaihtelee 27 jäsenvaltiossa 16 vuodesta 18 vuoteen. Kaikkialla unionissa olisi otettava käyttöön yksi yhtäläinen äänioikeus- ja vaalikelpoisuusikä, jotta voidaan varmistaa yhdenvertaisuus ja välttää syrjintä kaikista perustavanlaatuisimpien kansalaisoikeuksien ja poliittisten oikeuksien käyttämisessä. Äänioikeuden alaikärajaksi olisi asetettava 16 vuotta, sanotun kuitenkin rajoittamatta voimassa olevia perustuslakiin perustuvia määräyksiä, joiden mukaan äänioikeuden alaikäraja on joko 18 tai 17 vuotta. Vaalikelpoisuuden alaikärajaksi olisi asetettava 18 vuotta. Kaikilla vammaisilla henkilöillä olisi oikeustoimikelpoisuudestaan riippumatta oltava muiden kanssa yhdenvertaiset poliittiset oikeudet.
- (18) Euroopan parlamentin vaalien ehdokaslistojen esittämisen ja vaaliluetteloiden vahvistamisen määrääjat vaihtelevat merkittävästi jäsenvaltioiden välillä. Jotta ehdokkailla ja äänestäjillä kaikkialla unionissa on käytettävissään yhtä paljon aikaa kampanjointiin tai harkintaan ja jotta helpotetaan äänestäjiä koskevien tietojen vaihtoa jäsenvaltioiden välillä, ehdokaslistojen esittämisen ja vaaliluetteloiden vahvistamisen määrääajien olisi kaikkialla unionissa oltava samat.
- (19) Sen varmistamiseksi, että Euroopan tason poliittiset puolueet, Euroopan tason valitsijayhdistykset ja muut Euroopan tason vaaliyhteisöt saavat riittävästi näkyvyyttä, tarvitaan selkeitä ja avoimia sääntöjä kampanjoinnista ja virallisesta vaalimateriaalista. Tällaisten sääntöjen olisi mahdollistettava se, että Euroopan tason poliittiset puolueet, Euroopan tason valitsijayhdistykset ja muut Euroopan tason vaaliyhteisöt voivat käyttää mitä tahansa julkisen viestinnän ja vaalikampanjamateriaalien muotoja. Sääntöjen olisi myös mahdollistettava se, että Euroopan tason poliittiset puolueet, Euroopan tason valitsijayhdistykset ja muut Euroopan tason vaaliyhteisöt voivat ilmoittaa jäsenyyksistään missä tahansa julkisen viestinnän muodossa, vaalikampanjamateriaalissa ja virallisessa vaalimateriaalissa, kuten äänestyslipuissa. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että Euroopan tason puolueita, Euroopan tason valitsijayhdistyksiä ja muita Euroopan tason vaaliyhteisöjä kohdellaan yhdenvertaisesti ja että niillä on yhtäläiset mahdollisuudet unionin laajuiseen vaalipiiriin liittyvässä vaalikampanjassa.
- (20) Vuoden 1976 vaalisäädöksessä vahvistettiin kaikille yhteinen äänestysajanjakso mutta annettiin jäsenvaltioille valtuudet päättää ajanjakson mukaisesta tarkasta äänestyspäivästä ja -ajasta. Aidosti yleiseurooppalaiset vaalit edellyttävät koko Euroopassa samaa vaalipäivää. Euroopan parlamentin vaalit olisi toimitettava 9 päivänä toukokuuta eli Eurooppa-päivänä, jolloin juhlistetaan 9 päivänä toukokuuta 1950 annettua Schumanin julistusta. Euroopan vaaliviranomaisen olisi julistettava vaalien tulokset, jotka olisi julkaistava *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

- (21) Jos kansallisesta vaalipiiristä valittu Euroopan parlamentin jäsen luopuu edustajantoimestaan, kuolee tai hänen edustajantoimensa päättyy, paikka olisi täytettävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Unionin laajuisesta vaalipiiristä valitulta Euroopan parlamentin jäseneltä vapautuvan paikan täyttää ensisijaisesti asianomaisella listalla seuraavana oleva ehdokas. Myös sijaisuuksien olisi oltava mahdollisia siinä tapauksessa, että Euroopan parlamentin jäsen jää äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalle, tai tämän vakavan sairauden vuoksi.
- (22) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa Euroopan tason vaaliluettelon vahvistamisen teknisten vaatimusten suhteen, muoto ja toimitettavat tiedot mukaan lukien. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisesti¹.
- (23) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta eli niiden säännösten vahvistamista, jotka ovat tarpeen Euroopan parlamentin jäsenten valitsemiseksi yleisillä välittömillä vaaleilla noudattaen yhdenmukaista menettelyä unionin laajuisessa vaalipiirissä ja kaikille jäsenvaltioille yhteisiä periaatteita, vaan se voidaan toimenpiteen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan säännökset, jotka ovat tarpeen Euroopan parlamentin jäsenten valitsemiseksi yleisillä välittömillä vaaleilla noudattaen yhdenmukaista menettelyä 15 artiklassa tarkoitettussa unionin laajuisessa vaalipiirissä ja kaikille jäsenvaltioille yhteisiä periaatteita.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'poliittisella puolueella' kansalaisten muodostamaa ryhmittymää, joka pyrkii poliittisiin päämääriin ja joka on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014² mukaisesti tunnustettu tai perustettu vähintään yhden jäsenvaltion

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

² [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU, Euratom\) N:o 1141/2014, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta](#) (EUVL L 317, 4.11.2014, s. 1).

oikeusjärjestyksen mukaisesti, mukaan lukien ryhmittymät, jotka aikovat muodostaa kansallisten poliittisten puolueiden ja/tai kansallisten valitsijayhdistysten Euroopan tason liiton tai liittyä tällaiseen liittoon esittääkseen ehdokaslistan ja kampanjoidakseen unionin laajuudessa vaalipiirissä;

- 2) 'valitsijayhdistyksellä' kansalaisten muodostamaa ryhmittymää, joka pyrkii poliittisiin päämääriin ja jota ei ole perustettu poliittiseksi puolueeksi vaan joka on rekisteröity kansalaisten muodostamaksi yhdistykseksi sovellettavien kansallisten säännösten mukaisesti, mukaan lukien ryhmittymät, jotka aikovat muodostaa kansallisten poliittisten puolueiden ja/tai valitsijayhdistysten Euroopan tason liiton tai liittyä tällaiseen liittoon esittääkseen ehdokaslistan ja kampanjoidakseen unionin laajuudessa vaalipiirissä;
- 3) 'kansallisten poliittisten puolueiden ja/tai valitsijayhdistysten Euroopan tason liitolla' kansallisten poliittisten puolueiden ja/tai valitsijayhdistysten, jotka on rekisteröity vähintään neljänsosassa jäsenvaltioita tarvittaessa pyöristettynä ylöspäin lähimpään kokonaislukuun, muodostamaa vaaliliittoa, joka esittää ehdokaslistan ja kampanjoi unionin laajuudessa vaalipiirissä;
- 4) 'Euroopan tason poliittisella puolueella' kansallisten poliittisten puolueiden poliittista liittoa, joka pyrkii poliittisiin päämääriin ja jonka Euroopan tason poliittisista puolueista ja Euroopan tason poliittisista säätiöistä vastaava viranomainen on rekisteröinyt asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 mukaisesti unionin laajuudessa vaalipiirissä tapahtuvaa ehdokaslistan esittämistä ja kampanjointia varten;
- 5) 'Euroopan tason valitsijayhdistyksellä' kansalaisten muodostamaa ylikansallista yhdistystä, joka on rekisteröity vähintään neljänsosassa jäsenvaltioita ja edustaa vähintään 0,02:ta prosenttia asianomaisten jäsenvaltioiden äänioikeutetuista ja joka pyrkii poliittisiin päämääriin mutta jota ei ole perustettu Euroopan tason poliittiseksi puolueeksi ja joka on tunnustettu unionin laajuudessa vaalipiirissä tapahtuvaa ehdokaslistan esittämistä ja kampanjointia varten;
- 6) 'Euroopan tason vaaliliitolla' kahden tai useamman Euroopan tason poliittisen puolueen ja/tai Euroopan tason valitsijayhdistyksen muodostamaa vaaliliittoa, joka esittää ehdokaslistan ja kampanjoi unionin laajuudessa vaalipiirissä ja johon voi liittyä kansallisia poliittisia puolueita ja/tai kansallisia valitsijayhdistyksiä edellyttäen, että ne eivät kuulu Euroopan tason poliittiseen puolueeseen;
- 7) 'poliittisella liitolla' asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 mukaista organisoitunutta yhteistyötä poliittisten puolueiden ja/tai kansalaisten välillä;
- 8) 'Euroopan tason vaaliyhteisöllä' kansallisten poliittisten puolueiden ja/tai valitsijayhdistysten Euroopan tason liittoa, Euroopan tason poliittista puoluetta, Euroopan tason valitsijayhdistystä, Euroopan tason vaaliliittoa tai poliittista liittoa;
- 9) 'unionin laajuisella listalla' Euroopan tason vaaliyhteisön unionin laajuudessa vaalipiirissä esittämää ehdokaslistaa.

3 artikla

Kansalliset säännökset

Euroopan parlamentin jäsenten valintaa koskevaan vaalimenettelyyn sovelletaan tätä asetusta. Asioihin, jotka eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan, sovelletaan kussakin jäsenvaltiossa sen kansallisia säännöksiä.

Kyseiset kansalliset säännökset eivät saa vaikuttaa vaalitavan suhteellisuuteen.

Niiden on joka tapauksessa varmistettava demokraattisten normien noudattaminen siten, että se johtaa demokraattisten ja oikeasuhteisten vaatimusten asettamiseen poliittisen puolueen tai valitsijayhdistyksen rekisteröinnille ja ehdokaslistojen esittämiselle kansallisessa vaalipiirissä ja unionin laajuisessa vaalipiirissä.

4 artikla

Äänioikeuden käyttäminen

1. Jokaisella 16 vuotta täyttäneellä Euroopan unionin kansalaisella, mukaan lukien vammaiset henkilöt heidän oikeustoimikelpoisuudestaan riippumatta, on oikeus äänestää Euroopan parlamentin vaaleissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta sellaisten perustuslakiin perustuvien voimassa olevien määräysten soveltamista, joissa vahvistetaan äänioikeuden alaikärajaksi 18 tai 17 vuotta.
2. Euroopan parlamentin jäsenten vaaleissa kukaan äänioikeutettu unionin kansalainen ei saa äänestää useammin kuin kerran kansallisissa vaalipiireissä tai unionin laajuisessa vaalipiirissä.
3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kahteen kertaan äänestämisestä Euroopan parlamentin vaaleissa määrätään tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset.

5 artikla

Vaalikelpoisuus

1. Jokaisella 18 vuotta täyttäneellä unionin kansalaisella on oikeus asettua ehdokkaaksi Euroopan parlamentin vaaleissa joko kansallisessa tai unionin laajuisessa vaalipiirissä tai molemmissa.
2. Euroopan parlamentin vaaleissa kukaan vaalikelpoinen unionin kansalainen ei saa asettua ehdokkaaksi useammassa kuin yhdessä kansallisessa vaalipiirissä eikä olla useammalla kuin yhden kansallisen vaalipiirin listalla tai useammalla kuin yhdellä unionin laajuisella listalla.

6 artikla

Äänioikeuden käyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikilla unionin kansalaisilla, myös niillä, jotka asuvat tai työskentelevät kolmannessa maassa, joilla ei ole pysyvää asuinpaikkaa, jotka asuvat

suljetuissa asuinyksiköissä, jotka ovat asunnottomia tai jotka suorittavat vankeusrangaistusta unionissa, on mahdollisuus käyttää äänioikeuttaan Euroopan parlamentin vaaleissa.

2. Tämän artiklan 1 kohta ei rajoita vankeusrangaistusta unionissa suorittavien kansalaisten tapauksessa kansallisen lainsäädännön soveltamista tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti annettujen tuomioistuimen päätösten soveltamista.

7 artikla

Esteettömyys

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikilla kansalaisilla, myös vammaisilla henkilöillä, on yhdenvertaiset mahdollisuudet saada asiaankuuluvaa aineistoa, hyödyntää äänestysjärjestelyjä ja päästä äänestyspaikoille.

2. Jäsenvaltioiden on kansallisten äänestysjärjestelmiensä perusteella toteutettava asianmukaiset järjestelyt, joiden tarkoituksena on helpottaa vammaisten henkilöiden mahdollisuutta käyttää äänioikeutta itsenäisesti ja vaalisalaisuuden säilyttäen.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vammaiset henkilöt saavat pyynnöstä äänestykseen avuksi valitsemansa henkilön.

8 artikla

Postiäänestys

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä postiäänestyksestä Euroopan parlamentin vaaleissa, myös kolmannessa maassa asuvien kansalaisten osalta, ja toteutettava toimenpiteitä, joilla varmistetaan postiäänestyksen esteettömyys erityisesti vammaisille henkilöille. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet äänestämisen luotettavuuden ja vaalisalaisuuden säilymisen varmistamiseksi sekä henkilötietojen suojan takaamiseksi sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot voivat tarjota muita äänestysmahdollisuuksia ennakkoäänestyksen, valtakirjalla äänestämisen sekä sähköisten ja internetissä toimivien järjestelmien muodossa.

Kun äänestys tapahtuu sähköisesti, internetissä tai valtakirjalla, jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan vaalien luotettavuus, vaalien eheys, vaalisalaisuus, avoimuus sähköisten ja internetissä toimivien järjestelmien suunnittelussa ja käyttöönotossa, mahdollisuus laskea äänet uudelleen käsin tai sähköisesti vaalisalaisuutta vaarantamatta ja henkilötietojen suoja sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisesti.

9 artikla

Kansallisten vaaliluetteloiden ja Euroopan tason vaaliluettelon vahvistaminen

1. Vaaliluettelo on vahvistettava kussakin jäsenvaltiossa viimeistään 14 viikkoa ennen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua vaalipäivää, jotta voidaan havaita ja välttää kahteen kertaan äänestäminen Euroopan parlamentin vaaleissa. Vaaliluettelossa olevia virheitä voidaan korjata vaalipäivään asti.
2. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on Euroopan tason vaaliluettelon vahvistamista varten toimitettava Euroopan vaaliviranomaiselle kaikki tarvittavat tiedot 18 artiklan mukaisesti. Kansalliseen vaaliluetteloon rekisteröitymistä koskevia perusteita säännellään kansallisilla säännöksillä.
3. Komissio antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan Euroopan tason vaaliluettelon vahvistamisen tekniset vaatimukset, mukaan lukien muoto ja toimitettavat tiedot, tämän artiklan 2 kohdan täytäntöönpanemiseksi. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 29 artiklassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

10 artikla

Ehdokkaiden valintaperiaatteet

1. Kaikkien Euroopan parlamentin vaaleihin osallistuvien poliittisten puolueiden, valitsijayhdistysten, vaaliliittojen ja Euroopan tason vaaliyhteisöjen on ehdokkaitaan Euroopan parlamentin vaaleihin valitessaan huolehdittava demokraattisten menettelyjen soveltamisesta, avoimuudesta ja sukupuolten tasa-arvosta toimenpiteillä, joiden tarkoituksena on varmistaa, että kaikilla vaalikelpoisilla henkilöillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet tulla valituiksi ja että Euroopan parlamentin kokoonpano ilmentää Euroopan unionin monimuotoisuutta. Sukupuolten tasa-arvo varmistetaan jäsenvaltioiden vaalijärjestelmien puitteissa ja joka tapauksessa unionin laajuudessa vaalipiirissä käyttämällä listoja, joissa sukupuolten edustajat vuorottelevat, tai kiintiöitä niin, ettei loukata muunsukupuolisten henkilöiden oikeuksia.
2. Poliittisen puolueen, valitsijayhdistyksen tai Euroopan tason vaaliyhteisön jäsen voi tehdä asiasta vastaavalle kansalliselle viranomaiselle tai Euroopan vaaliviranomaiselle perustellun kantelun tässä artiklassa säädettyjen, demokraattisia menettelyjä, avoimuutta ja sukupuolten tasa-arvoa koskevien vaatimusten noudattamatta jättämisestä.

11 artikla

Ehdokaslistojen esittäminen

1. Euroopan parlamentin vaalien ehdokaslistat on esitettävä viimeistään 12 viikkoa ennen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua vaalipäivää.
2. Euroopan tason vaaliyhteisöjen on toimitettava Euroopan vaaliviranomaiselle viimeistään 12 viikkoa ennen vaalipäivää asiakirja, jossa vahvistetaan kaikkien ehdokkaiden suostumus heidän merkitsemiseensä unionin laajuiseen listaan. Tässä asiakirjassa on oltava kunkin ehdokkaan koko nimi sekä henkilökortin tai passin numero. Sen on oltava ehdokkaan allekirjoittama, ja siinä on mainittava allekirjoitusaika ja -paikka.

12 artikla

Vaalitapa

1. Vaalit ovat yleiset, välittömät, tasa-arvoiset, vapaat ja salaiset. Kullakin äänestäjällä on kaksi ääntä, yksi ääni Euroopan parlamentin jäsenten valitsemiseksi kansallisissa vaalipiireissä ja yksi ääni Euroopan parlamentin jäsenten valitsemiseksi unionin laajuisessa vaalipiirissä.
2. Euroopan parlamentin jäsenet valitaan unionin kansalaisten edustajina suhteellista vaalitapaa noudattaen kansallisissa vaalipiireissä ja unionin laajuisessa vaalipiirissä.
3. Kansallisissa vaalipiireissä Euroopan parlamentin jäsenet valitaan jäsenvaltioiden tavanomaisesti käyttämän suhteellista edustusta koskevan kansallisen järjestelmän perusteella.
4. Unionin laajuisessa vaalipiirissä Euroopan parlamentin jäsenet valitaan suljetulla listavaalilla.

13 artikla

Äänikynnys

1. Jäsenvaltiot voivat asettaa vähimmäisäänikynnyksen paikkojen jakamista varten. Kynnys saa olla kansallisella tasolla enintään viisi prosenttia annetuista hyväksytyistä äänistä.
2. Kansallisissa vaalipiireissä, joissa on yli 60 paikkaa, on asetettava äänikynnys, jonka on oltava vähintään 3,5 prosenttia kyseisessä vaalipiirissä annetuista hyväksytyistä äänistä.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut äänikynnykset eivät vaikuta kansallisessa lainsäädännössä säädettyihin poikkeuksiin, jotka koskevat tunnustettuja kansallisia tai kielellisiä vähemmistöjä edustavia poliittisia puolueita tai valitsijayhdistyksiä.
4. Edellä 2 kohdassa vahvistetuista kansallisista äänikynnyksistä myönnetään poikkeus poliittisille puolueille tai valitsijayhdistyksille, jotka on rekisteröity neljäosassa jäsenvaltioita ja jotka saavat unionissa vähintään miljoona ääntä ja jotka sisällyttävät kansalliseen äänestyslippuunsa sen Euroopan tason vaaliyhteisön nimen ja logon, johon ne kuuluvat, tarvittaessa mukautettuna asianomaisten jäsenvaltioiden kielille.
5. Vähimmäisäänikynnystä ei sovelleta paikkojen jakamiseen 15 artiklassa tarkoitetussa unionin laajuisessa vaalipiirissä.

14 artikla

Kansalliset vaalipiirit

Jäsenvaltioiden kansalliset erityistilanteet huomioon ottaen ja vaikuttamatta yleisesti vaalitavan suhteellisuuteen jäsenvaltiot voivat perustaa koko maan kattavia vaalipiirejä Euroopan parlamentin vaaleja varten tai jakaa vaalialueen muulla tavoin alaryhmiin, sanotun kuitenkin rajoittamatta 15 artiklan soveltamista.

Vaikuttamatta vaalitavan suhteellisuuteen jäsenvaltiot voivat muodostaa kansallisten säännösten mukaisesti yhden jäsenen vaalipiirejä, jotka edustavat kielellisiä tai etnisiä vähemmistöjä, merentakaisen alueiden kansalaisia, syrjäisimpiä alueita tai merentakaisia alueita.

15 artikla

Unionin laajuinen vaalipiiri

1. Euroopan unionin koko alueesta muodostetaan yksi vaalipiiri, josta valitaan 28 Euroopan parlamentin jäsentä ensimmäisissä Euroopan parlamentin jäsenten vaaleissa tämän asetuksen voimaantulon jälkeen.

Tämän jälkeen toimitettavissa Euroopan parlamentin jäsenten vaaleissa unionin laajuisen vaalipiirin koko määritetään Eurooppa-neuvoston päätöksellä, jossa vahvistetaan Euroopan parlamentin kokoonpano.

2. Jäsenten valitseminen unionin laajuisesta vaalipiiristä ei vaikuta kustakin jäsenvaltiosta valittaviin Euroopan parlamentin jäseniin.

3. Kaikki 2 artiklan mukaiset Euroopan tason vaaliyhteisöt voivat toimittaa Euroopan vaaliviranomaiselle unionin laajuiset listat.

4. Kukin Euroopan tason vaaliyhteisö voi esittää ainoastaan yhden unionin laajuisen listan. Kansalliset puolueet ja kansalliset valitsijayhdistykset voivat tukea vain yhtä unionin laajuista listaa.

5. Unionin laajuisen listan sisältävissä äänestyslipuissa on oltava asianomaisen Euroopan tason vaaliyhteisön nimi ja logo.

6. Jos ehdokas asuu kolmannessa maassa, unionin laajuisen listan laatimista varten asuinpaikaksi merkitään hänen viimeisin asuinpaikkansa ennen lähtöä Euroopan unionista. Jos ehdokas on syntynyt ja asuu kolmannessa maassa, unionin laajuisen listan laatimista varten asuinpaikaksi merkitään se jäsenvaltio, jonka kansalainen ehdokas on.

7. Unionin laajuisissa listoissa asetettujen ehdokkaiden lukumäärän on oltava sama kuin 1 kohdassa tarkoitettu jäsenten lukumäärä.

8. Euroopan tason vaaliyhteisöt laativat unionin laajuiset listat 10 artiklan 1 kohdassa säädettyjen periaatteiden mukaisesti.

9. Maantieteellisen tasapainon varmistamiseksi unionin laajuiset listat jaetaan kolmepaikkaisiin jaksoihin. Kuhunkin näistä kolmesta paikasta merkitään yksi ehdokas kustakin kolmesta liitteessä 1 määritellystä jäsenvaltioiden ryhmästä liitteessä 2 esitettyjen esimerkkien mukaisesti.

10. Kuhunkin liitteen 1 mukaiseen kolmeen jäsenvaltioiden ryhmään kuuluvassa missä tahansa jäsenvaltiossa asuvien ehdokkaiden järjestys vaihtelee kussakin kolmepaikkaisessa listajaksossa siihen listan sijaan asti, joka vastaa sitä lukua, joka saadaan jakamalla paikkojen kokonaismäärä kahdella ja tarvittaessa pyöristämällä ylöspäin lähimpään kokonaislukuun.

11. Komissio (Eurostat) laskee jäsenvaltioiden kokonaisväestön jäsenvaltioiden toimittamien viimeisimpien tietojen pohjalta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1260/2013¹ vahvistetun menetelmän mukaisesti.

12. Unionin laajuisen vaalipiirin yhteen koottuihin tuloksiin perustuva unionin laajuisten listojen paikkajako suoritetaan D'Hondtin menetelmää käyttäen seuraavasti:

a) Ehdokkaiden äänimäärät asetetaan järjestykseen allekkain korkeimmasta alhaisimpaan.

b) Kunkin ehdokaslistan saama äänimäärä jaetaan luvulla 1, 2, 3 jne. vaalipiirissä jaossa olevien paikkojen määrää vastaavaan lukuun asti, jolloin saadaan liitteessä 3 esitetyn taulukon kaltainen taulukko. Paikat jaetaan taulukon suurimmat vertailuluvut saaneille ehdokkaille alenevassa järjestyksessä.

c) Jos jaossa olevaan paikkaan on tarjolla kaksi eri ehdokaslistaa, joilla on sama vertailuluku, paikan saa se lista, joka on saanut eniten ääniä. Jos kaksi ehdokasta on saanut saman äänimäärän, ensimmäinen tasatilanne ratkaistaan arvalla ja seuraavat tasatilanteet kahden ehdokkaan hyväksi vuorotellen.

13. Eurooppalaisten ja kansallisten yleisradioyhtiöiden on jaettava lähetysaika unionin laajuisen vaalipiirin edellisiä vaalituloksia vastaavassa suhteessa siten, että kullekin unionin laajuiselle listalle taataan tietty vähimmäislähetysaika.

16 artikla

Euroopan tason vaaliyhteisöjen vaalikampanjoiden rahoitus

Euroopan tason vaaliyhteisöjen vaalikampanjoiden rahoitukseen sovelletaan soveltuvin osin asetuksessa (EU, Euratom) N:o 1141/2014 olevan IV ja V luvun säännöksiä.

17 artikla

Vaalikampanjoita koskevat yhteiset säännökset

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1260/2013, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, Euroopan demografisista tilastoista (EUVL L 330, 10.12.2013, s. 39).

1. Vaalikampanjointi voi alkaa aikaisintaan kahdeksan viikkoa ennen vaalipäivää.
2. Vaalikampanjointi koostuu äänestäjien houkuttelemisesta äänestämään Euroopan parlamentin vaaleissa painetun tai digitaalisen aineiston sekä muiden julkisen viestinnän muotojen, tiedotusvälineissä mainostamisen ja julkisten tapahtumien avulla. Vaalikampanjamateriaaleihin on sisällytettävä sen Euroopan tason vaaliyhteisön logo, johon kansallinen poliittinen puolue kuuluu, ja viittaus sen ohjelmajulistukseen tai ohjelmaan.
3. Vaalikampanjamateriaalien on oltava vammaisille henkilöille saavutettavia.
4. Euroopan parlamentin vaaleissa kansallisissa vaalipiireissä käytettävien äänestyslippujen on oltava yhdenmukaisia, niihin on merkittävä yhtä näkyvästi kansallisten puolueiden ja/tai kansallisten valitsijayhdistysten nimet ja mahdolliset lyhenteet, symbolit ja logot sekä Euroopan tason vaaliyhteisöjen nimet ja mahdolliset lyhenteet, symbolit ja logot, jos kansallinen puolue tai valitsijayhdistys kuuluu tällaiseen yhteisöön, ja niissä on oltava lista ehdokkaiden ja tarvittaessa varaehdokkaiden nimistä siinä järjestyksessä, jossa ne esiintyvät asianomaisissa ehdokaslistoissa.
5. Euroopan parlamentin vaaleissa sovelletaan vaalimateriaalien lähettämiseen äänestäjille samoja sääntöjä kuin kyseisen jäsenvaltion kansallisissa, alueellisissa ja paikallisissa vaaleissa.
6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että Euroopan tason vaaliyhteisöjä kohdellaan yhdenvertaisesti kansallisten poliittisten puolueiden ja kansallisten valitsijayhdistysten kanssa ja että niillä on yhtäläiset mahdollisuudet unionin laajuiseen vaalipiiriin liittyvässä vaalikampanjassa.
7. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön 48 tuntia ennen vaalipäivää alkava Euroopan tason vaalirauha, jonka aikana äänestäjiltä ei saa kysyä heidän äänestysaikeistaan.

18 artikla

Yhteysviranomaiset

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yhteysviranomainen, joka on vastuussa äänestäjiä koskevien, Euroopan tason vaaliluettelon vahvistamista varten 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti tarvittavien tietojen sekä ehdokkaita koskevien tietojen vaihdosta muiden jäsenvaltioiden vastaavien viranomaisten ja 28 artiklalla perustetun Euroopan vaaliviranomaisen kanssa.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun yhteysviranomaisen on sovellettavan henkilötietojen suojaa koskevan unionin lainsäädännön mukaisesti alettava toimittaa kyseisille muiden jäsenvaltioiden vastaaville viranomaisille ja Euroopan vaaliviranomaiselle viimeistään kuusi viikkoa ennen vaalipäivää neuvoston direktiivin 93/109/EY¹ 9 ja 10 artiklassa tarkoitettuja

¹ Neuvoston direktiivi 93/109/EY, annettu 6 päivänä joulukuuta 1993, niille unionin kansalaisille, jotka asuvat jäsenvaltiossa, mutta eivät ole sen kansalaisia, Euroopan parlamentin vaaleissa kuuluvaa äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 329, 30.12.1993, s. 34).

tietoja unionin kansalaisista, jotka on merkitty kansallisiin vaaliluetteloihin ja Euroopan tason vaaliluetteloon tai jotka ovat asettuneet ehdokkaaksi muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jonka kansalaisia he ovat.

19 artikla

Vaalipäivä

1. Euroopan parlamentin vaalit pidetään 20 artiklassa tarkoitetun vaalikauden viimeisen vuoden toukokuun 9 päivänä ('vaalipäivä').
2. Kaikki poliittinen toiminta äänestyspaikoilla tai niiden läheisyydessä on kiellettyä äänestyspaikkojen aukioloaikoina ja niiden aukeamista edeltävän puolen tunnin aikana, sanotun kuitenkin rajoittamatta Eurooppa-päivän juhlistamiseksi tarkoitetun toiminnan järjestämistä.
3. Vaalit päättyvät kaikissa jäsenvaltioissa viimeistään klo 21.00 paikallista aikaa vaalipäivänä. Aikaeron huomioon ottamiseksi Euroopan parlamentin vaalit voidaan unionin merentakaisissa maissa ja merentakaisilla alueilla pitää vaalikauden viimeisen vuoden toukokuun 8 päivänä.
4. Jäsenvaltio voi julkistaa ääntenlaskennan tuloksen virallisesti tai alustavasti vasta, kun vaalit ovat päättyneet 3 kohdan mukaisesti siinä jäsenvaltiossa, jonka äänestäjät äänestävät viimeisinä.
5. Jäsenvaltiot voivat julistaa vaalipäivän kansalliseksi vapaapäiväksi.

20 artikla

Vaalituloksen toteaminen ja julkaiseminen

1. Euroopan vaaliviranomainen julistaa vaalituloksen unionin laajuisessa vaalipiirissä ja kansallisissa vaalipiireissä tässä järjestyksessä yhteysviranomaisten toimittamien tietojen perusteella.
2. Virallinen vaalitulos julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

21 artikla

Vaalikausi ja toimikausi

1. Viisivuotiskausi, joksi Euroopan parlamentin jäsenet valitaan, alkaa kun kulloistenkin vaalien jälkeen pidettävä ensimmäinen istunto julistetaan alkaneeksi (jäljempänä 'vaalikausi').

2. Kunkin Euroopan parlamentin jäsenen toimikausi alkaa ja päättyy samaan aikaan vaalikauden kanssa (jäljempänä 'toimikausi').

22 artikla

Parlamentin koollekutsuminen

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 229 artiklassa määrätyn velvollisuuden lisäksi Euroopan parlamentti kokoontuu ilman erillistä kutsua ensimmäisenä tiistaina sen jälkeen, kun vaalipäivästä on kulunut kuukausi.

23 artikla

Valtakirjojen tarkastus

Euroopan parlamentti tarkastaa jäsentensä valtakirjat.

Tätä varten se merkitsee tiedoksi jäsenvaltioiden virallisesti ilmoittamat ja Euroopan vaaliviranomaisen julistamat tulokset.

24 artikla

Yhteensopimattomuudet

1. Euroopan parlamentin jäsenen tehtävä on yhteensopimaton seuraavien tehtävien kanssa:

- jäsenvaltion hallituksen jäsen,
- lainsäädäntövaltaa käyttävän kansallisen tai alueellisen parlamentin tai edustajankokouksen jäsen,
- Euroopan komission jäsen,
- Euroopan unionin tuomioistuimen tuomari, julkisasiamies tai kirjaaja,
- Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsen,
- tilintarkastustuomioistuimen jäsen,
- Euroopan oikeusasiamies,
- Euroopan talous- ja sosiaalikomitean jäsen,
- alueiden komitean jäsen,

- unionin varojen tai pysyvän ja välittömän hallinnollisen tehtävän hoitamiseksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen tai Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen nojalla tai soveltamiseksi perustettujen komiteoiden tai toimielinten jäsenet,
- Euroopan investointipankin hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tai Euroopan investointipankin palveluksessa oleva,
- Euroopan unionin toimielimen tai sellaiseen sidoksissa olevan erityiselimen tai Euroopan keskuspankin palveluksessa oleva virkamies tai toimihenkilö.

2. Kukin jäsenvaltio voi antaa kansallisia lisäsääntöjä yhteensopimattomuuksista Euroopan parlamentin jäsenen tehtävän kanssa.

3. Niiden Euroopan parlamentin jäsenten tilalle, joihin vaalikauden aikana sovelletaan 1 ja 2 kohtaa, nimitetään uudet jäsenet 27 artiklan mukaisesti.

25 artikla

Parlamentin ulkopuolinen toiminta

Tultuaan valituksi Euroopan parlamentin jäsenten on ilmoitettava se asuinjäsenvaltiossaan oleva kunta ja tarvittaessa alue, josta käsin he harjoittavat parlamentin ulkopuolista toimintaa.

26 artikla

Henkilökohtainen ja riippumaton ääni

1. Euroopan parlamentin jäsenet äänestävät kukin erikseen ja henkilökohtaisesti. Heitä eivät sido mitkään ohjeet, eivätkä he saa ottaa vastaan sitovia toimintaohjeita.

2. Euroopan parlamentin jäsenet nauttivat niitä erioikeuksia ja vapauksia, joita heihin sovelletaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen liitteenä olevan Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan (N:o 7) nojalla, siitä hetkestä alkaen, kun heidän valintansa Euroopan parlamenttiin on virallisesti julistettu.

27 artikla

Edustajantoimen vapautuminen

1. Euroopan parlamentin edustajantoimi vapautuu, kun jäsenen toimikausi päättyy hänen luovuttuaan edustajantoimestaan tai kuoltuaan taikka hänen edustajantoimensa päättyttyä.

2. Jos unionin laajuisesta vaalipiiristä valittu Euroopan parlamentin jäsen kuolee tai luopuu edustajantoimestaan taikka hänen edustajantoimensa päättyy, Euroopan parlamentin puhemies ilmoittaa siitä viipymättä Euroopan vaaliviranomaiselle.

Vapautuvan paikan täyttää seuraavana oleva ehdokas sillä ehdokaslistalla, josta alun perin valittiin se jäsen, joka on kuollut tai luopunut edustajantoimestaan taikka jonka edustajantoimi on päättynyt.

3. Jollei tämän asetuksen muista säännöksistä muuta johdu, kukin jäsenvaltio vahvistaa asianmukaiset menettelytavat mahdollisesti vapautuvan edustajantoimen täyttämiseksi vaalikauden loppuun asti.

4. Jos Euroopan parlamentin jäsenen toimikausi päättyy jäsenvaltion lainsäädännössä olevan nimenomaisen säännöksen perusteella, noudatetaan toimikauden päättymisessä kyseisiä säännöksiä. Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ilmoittavat siitä Euroopan parlamentille.

5. Kun edustajantoimi vapautuu edustajantoimesta luopumisen tai kuoleman vuoksi, Euroopan parlamentin puhemies ilmoittaa siitä viipymättä kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ja Euroopan vaaliviranomaiselle.

6. Kun parlamentti toteaa, että unionin laajuisesta vaalipiiristä valitun jäsenen edustajantoimi on vapautunut, puhemies ilmoittaa siitä Euroopan vaaliviranomaiselle ja pyytää sitä täyttämään paikan viipymättä toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Unionin laajuisesta vaalipiiristä valitun Euroopan parlamentin jäsenen vapautuvan paikan täyttää asianomaisella listalla etusijajärjestyksessä seuraavana oleva ehdokas.

7. Parlamentti voi asianomaisen jäsenen pyynnöstä ja asianomaisen jäsenvaltion tai Euroopan vaaliviranomaisen suostumuksella ehdottaa sijaisen nimeämistä, jos jäsen jää äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalle tai vakavaan sairauteen liittyvälle sairauslomalle.

Kun paikka vapautuu tilapäisesti mistä tahansa ensimmäisessä alakohdassa mainitusta syystä, asianomaisen jäsenen sijaiseksi nimetään 16 viikon ajaksi asianomaisella listalla seuraavana oleva ehdokas, joka voi päättää, ottaako hän paikan vastaan. Kieltäytyminen ottamasta paikkaa vastaan ei merkitse sitä, että henkilö menettäisi paikan asianomaisella listalla tulevien edustajantoimen vapautumisten varalta. Kyseinen 16 viikon ajanjakso voidaan uusia.

28 artikla

Euroopan vaaliviranomainen

1. Perustetaan Euroopan vaaliviranomainen, jonka tehtävänä on

a) huolehtia tämän asetuksen asianmukaisesta täytäntöönpanosta sekä toteuttaa ja seurata vaaliprosessia unionin laajuisessa vaalipiirissä;

- b) määrittellä 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti, unionin laajuista vaalipiiriä koskeviin kanteluihin sovellettava menettely;
- c) hoitaa kaikkia unionin laajuisen vaalipiirin vaaliprosessiin liittyviä tehtäviä ja pitää yhteyttä 18 artiklassa tarkoitettuihin yhteysviranomaisiin;
- d) tarkastaa, että Euroopan tason vaaliyhteisöt täyttävät unionin laajuisten listojen toimittamista 15 artiklan mukaisesti koskevat edellytykset;
- e) hallinnoida 9 artiklassa tarkoitettua Euroopan tason vaaliluetteloa;
- f) julistaa vaalitulokset 20 artiklan mukaisesti;
- g) ratkaista tämän asetuksen säännöksistä mahdollisesti johtuvat erimielisyydet lukuun ottamatta erimielisyyksiä, jotka johtuvat kansallisista säännöksistä, joihin tässä asetuksessa viitataan.

Euroopan vaaliviranomainen voi myös antaa apua, jos kansallisten viranomaisten toimittamien listojen tulkintaan liittyy ongelmia.

2. Euroopan vaaliviranomainen on riippumaton ja hoitaa tehtäviään täysin tämän asetuksen mukaisesti.

3. Euroopan vaaliviranomainen julistaa unionin laajuiset listat 11 viikkoa ennen vaalipäivää.

Se perustaa rekisterin Euroopan tason vaaliyhteisöjen toimittamista unionin laajuisista listoista ja ylläpitää sitä. Rekisterin sisältö julkistetaan.

Euroopan vaaliviranomainen ottaa päätöksissään täysimääräisesti huomioon äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevat perusoikeudet.

4. Kukin jäsenvaltio nimittää yhden Euroopan vaaliviranomaisen jäsenen, joka valitaan oikeustieteen tai valtiotieteen professorien ja muiden vaalijärjestelmiin erikoistuneiden asiantuntijoiden joukosta heidän ammatillisen pätevyytensä perusteella ja sukupuolten tasapuolista edustusta noudattaen. Euroopan vaaliviranomaisen jäsenet valitsevat pääjohtajan, varapääjohtajan ja sihteerin yksinkertaisella enemmistöllä erillisellä äänestyksellä. Euroopan vaaliviranomainen pyrkii tekemään päätökset yksimielisesti. Jos tämä ei ole mahdollista, Euroopan vaaliviranomainen tekee päätöksen yksinkertaisella enemmistöllä.

Euroopan vaaliviranomaisen kaikki jäsenet hoitavat tehtäviään riippumattomina. He eivät saa pyytää eivätkä ottaa ohjeita miltään toimielimeltä tai hallitukselta tai muulta elimeltä tai laitokselta. He eivät saa olla Euroopan parlamentin, kansallisten parlamenttien tai kansallisten hallitusten jäseniä tai entisiä jäseniä. He eivät myöskään saa olla vaaleilla valittuja

luottamushenkilöitä taikka minkään unionin toimielimen tai Euroopan tason poliittisen puolueen tai Euroopan tason valitsijayhdistyksen tai Euroopan tason poliittisen säätiön viranhaltijoita tai muita toimihenkilöitä.

Euroopan vaaliviranomaisen jäsenet nimitetään viiden vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uusia kerran.

5. Euroopan vaaliviranomaista edustaa sen pääjohtaja, joka varmistaa kaikkien Euroopan vaaliviranomaisen päätösten täytäntöönpanon sen puolesta.

Euroopan vaaliviranomaisen pääjohtajan on pidättäydyttävä kaikista toimista, jotka ovat ristiriidassa hänen tehtäviensä luonteen kanssa.

Jos jokin Euroopan vaaliviranomaisen jäsen ei enää täytä tehtävänsä suorittamisen edellytyksiä, hänet voidaan erottamisen perusteet sisältävän raportin perusteella erottaa, jos vähintään kolme viidesosaa Euroopan vaaliviranomaisen jäsenistä äänestää sen puolesta.

Euroopan vaaliviranomaisen viisivuotiskausi alkaa kahden ja puolen vuoden kuluttua vaalikauden alkamisesta. Euroopan vaaliviranomaisen ensimmäinen toimikausi alkaa mahdollisimman pian tämän asetuksen voimaantulon jälkeen.

Eroamisen, eläkkeelle siirtymisen, erottamisen tai kuolemantapauksen johdosta Euroopan vaaliviranomaisessa avoimeksi tullut tehtävä täytetään noudattaen samaa menettelyä, jota sovelletaan ensimmäisessä nimityksessä.

6. Euroopan vaaliviranomainen on oikeushenkilö, ja sille tarjotaan riittävät toimistotilat, palvelut ja hallinnolliset tukipalvelut sekä riittävä henkilöstö tehtäviensä hoitamiseksi.

7. Euroopan vaaliviranomainen toimittaa Euroopan parlamentille kertomuksen Euroopan parlamentin vaalien järjestämisestä, tämän asetuksen täytäntöönpanosta ja sen tavoitteiden saavuttamisesta yhdeksän kuukauden kuluessa Euroopan parlamentin vaaleista.

8. Euroopan vaaliviranomaisen kustannukset, mukaan lukien vaaliviranomaisen jäsenten palkkiot, rahoitetaan unionin yleisestä talousarviosta saatavilla määrärahoilla.

Talousarviomäärärahojen on oltava riittävät Euroopan vaaliviranomaisen täysimittaisen ja riippumattoman toiminnan varmistamiseksi. Euroopan vaaliviranomaisen pääjohtaja toimittaa Euroopan parlamentille vaaliviranomaisen alustavan talousarviosuunnitelman, ja se julkistetaan. Euroopan parlamentti siirtää näitä määrärahoja koskevat tulojen ja menojen hyväksyjän tehtävät Euroopan vaaliviranomaisen pääjohtajalle.

29 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.

30 artikla

Kumoaminen

1. Kumotaan säädös Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla sekä neuvoston päätös 76/787/EHTY, ETY, Euratom, jolla kyseinen säädös on annettu.
2. Viittauksia kumottuun säädökseen pidetään viittauksina tähän asetukseen.

31 artikla

Uudelleentarkastelulauseke

Euroopan parlamentti antaa viimeistään vuoden kuluttua kuistakin Euroopan parlamentin vaaleista Euroopan vaaliviranomaista kuultuaan kertomuksen tämän asetuksen yleisestä toimivuudesta ja liittää siihen tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen tämän asetuksen muuttamiseksi.

32 artikla

Voimaantulo

1. Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona jäsenvaltiot ovat hyväksyneet tämän päätöksen valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti.
2. Jäsenvaltiot ilmoittavat neuvoston pääsihteeristölle kansallisten menettelyjensä päätökseen saattamisesta.

LIITE I. TAULUKKO – EU:N 27 JÄSENMAATA JAETTUINA VÄKILUVUN MUKAISIIN RYHMIIN

Ryhmät	Jäsenvaltio	Väkiluku
A-ryhmä (37,9 miljoonaa – 83,1 miljoonaa)	Saksa	83 166 711
	Ranska	67 320 216
	Italia	59 641 488
	Espanja	47 332 614
	Puola	37 958 138
B-ryhmä (6,9 miljoonaa – 19,3 miljoonaa)	Romania	19 328 838
	Alankomaat	17 407 585
	Belgia	11 522 440
	Kreikka	10 718 565
	Tšekki	10 693 939
	Ruotsi	10 327 589
	Portugali	10 295 909
	Unkari	9 769 526
	Itävalta	8 901 064
	Bulgaria	6 951 482
C-ryhmä (0,5 miljoonaa – 5,8 miljoonaa)	Tanska	5 822 763
	Suomi	5 525 292
	Slovakia	5 457 873
	Irlanti	4 964 440
	Kroatia	4 058 165
	Liettua	2 794 090
	Slovenia	2 095 861
	Latvia	1 907 675
	Viro	1 328 976
	Kypros	888 005
	Luxemburg	626 108
	Malta	514 564

Lähde: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00001/default/table?lang=en>

LIITE II

Käytännön esimerkki 28-paikkaisesta unionin laajuisesta listasta, joka on koostettu kolmesta jäsenvaltioiden ryhmästä

A1, A2, A3, A4, A5, B1, B2, B3, B4, B5, B7, B8, B9, B10, C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8, C9, C10, C11, C12 ovat esimerkkejä väkiluvun mukaisiin ryhmiin kuuluvien eri jäsenvaltioiden ehdokkaista

Esimerkki unionin laajuisesta listasta		
Listajaksot	Sija	Ehdokkaan ryhmä ja maa
Jakso 1	1	A1
	2	B7
	3	C7
Jakso 2	4	B10
	5	C5
	6	A3
Jakso 3	7	A2
	8	C3
	9	B7
Jakso 4	10	B5
	11	C3
	12	A4
Jakso 5	13	A5
	14	C12
	15	B9
Jakso 6	16	A4
	17	A2
	18	B2
Jakso 7	19	B3
	20	A1
	21	B8
Jakso 8	22	C1
	23	C2
	24	B4
Jakso 9	25	A5
	26	C8
	27	B1
Jakso 10	28	B7

LIITE III

Käytännön esimerkki – D’Hondtin menetelmä

Käytännön esimerkki: 1 000 000 annettua hyväksyttyä ääntä vaalipiirissä, josta valitaan viisi edustajaa.

A (350 000 ääntä), B (300 000 ääntä), C (150 000 ääntä), D (100 000 ääntä), E (70 000 ääntä), F (30 000 ääntä)

Jakautuminen	1	2	3	4	5	
A	350 000	175 000	116 666	87 500	70 000	
B	300 000	150 000	100 000	75 000	60 000	
C	150 000	75 000	50 000		37 500	30 000
D	100 000	50 000	33 333		25 000	20 000
E	70 000	35 000	23 333		17 500	14 000
F	30 000	15 000	10 000		7 500	6 000

Näin ollen A saa 2 paikkaa, B saa 2 paikkaa ja C saa 1 paikan.